

Vergaderjaar 2019–2020

35 450 XII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII) voor het jaar 2020 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

Ontvangen 29 april 2020

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	2
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	3
1	Leeswijzer	3
2	Beleid	5
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	5
3	Beleidsartikelen	7
3.1	Artikel 11 Integraal Waterbeleid	7
3.2	Artikel 13 Bodem en Ondergrond	9
3.3	Artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid	11
3.4	Artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor	14
3.5	Artikel 17 Luchtvaart	16
3.6	Artikel 18 Scheepvaart en Havens	19
3.7	Artikel 19 Uitvoering Milieubeleid en Internationaal	21
3.8	Artikel 20 Lucht en Geluid	24
3.9	Artikel 21 Duurzaamheid	26
3.10	Artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's	29
3.11	Artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie	32
3.12	Artikel 24 Handhaving en Toezicht	33
3.13	Artikel 25 Brede Doeluitkering	34
3.14	Artikel 26 Bijdrage Investeringsfondsen	35
4	Niet-beleidsartikelen	37
4.1	Artikel 97 Algemeen Kerndepartement	37
4.2	Artikel 98 Apparaatsuitgaven Kerndepartement	39
4.3	Artikel 99 Nog onverdeeld	42
5	Agentschappen	43
5.1	Rijkswaterstaat	43
5.2	Inspectie Leefomgeving en Transport	48
5.3	Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut	50

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2020 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat;
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

C. van Nieuwenhuizen Wijbenga

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Algemeen

De opzet en structuur van de onderliggende supplettaire begroting voor Hoofdstuk XII is gebaseerd op de Rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven (BOR) (Kamerstukken II, 2014–2015, [31 865, nr. 66](#)) zijn in de Rijksbegrotingsvoorschriften 2020 de onderstaande uniforme onder-grenzen opgenomen, welke worden gehanteerd bij het toelichten van de budgettaire gevolgen van beleid. De beleidsmatige mutaties en technische mutaties groter of gelijk aan onderstaande tabel worden op het niveau van de financiële instrumenten (en eventueel artikelonderdeel) toegelicht.

Vanuit het oogpunt van uniformiteit en transparantie wordt deze norm gehanteerd om mutaties toe te lichten bij de Eerste supplettaire begroting van 2020 van Infrastructuur en Waterstaat (XII). Dit houdt in dat artikelonderdelen en projecten, waarbij het verschil kleiner is dan de aangegeven norm niet worden toegelicht (tenzij deze beleidsmatig toch relevant zijn).

Ondergrenzen conform RBV		
Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

Opbouw

Dit wetsvoorstel kent een opbouw waarbij afhankelijk van de informatie-vraag- en behoefte verder kan worden ingezoomd. Dit wetsvoorstel is als volgt opgebouwd:

1. In de begroting(wet)staat zijn de wijzigingen op de begrotingsstaat van het jaar 2020 voor de begroting van Infrastructuur en Waterstaat (XII) opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de mutaties die op artikel-niveau in de verplichtingen, uitgaven- en ontvangstenramingen worden voorgesteld bij deze Eerste supplettaire begroting.
2. In het overzicht in paragraaf 2.1 zijn de belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties opgenomen die leiden tot wijziging van de begroting 2020 (Kamerstukken II, 2019–2020, [35 300 XII, nr 1](#)). Deze worden in deze paragraaf financieel en inhoudelijk toegelicht. Hiermee wordt de begroting op hoofdlijnen beschreven van dit wetsvoorstel.
3. In de artikelgewijze toelichting (paragraaf 3 beleidsartikelen en paragraaf 4 niet-beleidsartikelen) wordt inzicht gegeven in de mutaties op artikelonderdeelniveau die zijn opgenomen in de begrotingsstaat.
4. In de paragraaf agentschappen (zie paragraaf 5) staan de aanpassingen in de exploitatie- en kasstroomoverzichten van de agentschap-pen.

Extracomptabele tabel met overzicht coronamaatregelen

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van corona-gerelateerde uitgaven die door lenW zijn genomen.

Overzicht coronamaatregelen (bedragen x € 1.000)

Art.	Naam maatregel/regeling	Kamerstuk	Bedrag verplichtingen	Bedrag uitgaven	Bedrag ontvangsten
14	Garantstelling CBR t.b.v. waarborgen liquiditeit	35475-XII	27.000		
16	Lening Waddenveren	35475-XII	4.000	4.000	4.000
17	Garantstelling ACNL t.b.v. waarborgen liquiditeit	35475-XII	200		
17	Garantstelling LVNL t.b.v. waarborgen liquiditeit	35475-XII	120.000		

Agentschappen

De Regeling agentschappen en de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2020 laten enige ruimte voor interpretatie over de vraag wat als omzet moederdepartement van een baten-lastenagentschap kan of dient te worden aangemerkt. Het ministerie van Financiën heeft verplicht gesteld dat vanaf 2020 de post 'omzet moederdepartement' alleen die bijdragen dient te omvatten die bestaan uit door het agentschap geleverde en in rekening gebrachte producten/ diensten. Dit betekent dat de volgende bijdragen niet meer in de omzet terug komen:

- a) bijdrage van de Moeder om de opbrengsten van het agentschap te ondersteunen doordat doorberekende tarieven gemaximeerd zijn (de zgn. 'demping').
- b) bijdrage van de Moeder als tegemoetkoming in de bedrijfsvoeringskosten (die niet aan de opdrachtgevers worden doorberekend).

In de agentschapsparagrafen van RWS, KNMI en ILT is aangegeven of als gevolg van deze aanwijzing de wijze van presenteren van de omzet moederdepartement is aangepast.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Belangrijkste suppletoire mutaties 2020 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)			
	Artikelnummer	Uitgaven	Ontvangsten
Vastgestelde begroting 2020		8911,6	15,5
Belangrijkste suppletoire mutaties			
1. Loon en Prijsbijstelling	99	186,2	
2. Klimaatakkoord middelen	14	33,0	
3. Eindejaarsmarge 2019	99	17,3	
4. Eindejaarsmarge regeringsvliegtuig	97	16,2	
5. Eindejaarsmarge laadinfra	14	15,0	
6. Bijdrage EZK scheepvaartveiligheid	26	5,8	
7. Lening Waddenveren	16	4,0	4,0
8. MIA/VAMIL	21	4,7	
9. Generale kasschuif IF	26	- 166,4	
10. Generale kasschuif DF	26	- 94,9	
11. DBFM contract A9 baho	26	- 143,1	
Overige mutaties	Div	17,4	9,0
Stand 1^e suppletoire begroting 2020		8.806,8	28,5

Toelichting

1. Loon- en prijsbijstelling tranche 2020
Dit betreft de toevoeging van de loon- en prijsbijstelling 2020. Vanuit artikel 99 worden deze middelen herverdeeld over de lenW begrotingen Hoofdstuk XII, Infrastructuurfonds en Deltafonds.
2. Klimaatakkoordmiddelen
Zoals afgesproken in het Klimaatakkoord worden de gereserveerde middelen van in totaal € 33 miljoen vanuit de aanvullende post toegevoegd aan de begroting van lenW. Deze middelen zijn o.a. bestemd voor stimulering van elektrische personenvervoer, zero-emissie bestel- en vrachtauto's, laadinfrastructuur en de uitbreiding van fietsparkeermogelijkheden.
3. Eindejaarsmarge 2019
Dit betreft de toevoeging van de eindejaarsmarge 2019 op artikel 99. Deze middelen zijn direct bij deze 1e suppletoire 2020 herverdeeld binnen de lenW begroting HXII.
4. Eindejaarsmarge regeringsvliegtuig
Dit betreft de toevoeging van de reservering voor het regeringsvliegtuig. De middelen zijn in 2019 niet uitgegeven doordat kosten voor de inkleding van het regeringsvliegtuig in 2019 niet meer tot betaling zijn gekomen.
5. Eindejaarsmarge Laadinfra
Middelen uit het Klimaatakkoord (€ 15 miljoen) voor laadinfrastructuur, bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij de plaatsing hiervan, zijn in 2019 niet tot besteding gekomen en worden daarom weer toegevoegd.
6. Bijdrage maatregelen scheepvaartveiligheid van EZK
Bij de aanleg van windparken a.g.v. uitrol Windenergie op Zee zoals vastgelegd in de routekaarten 2023 en 2030 zijn ten behoeve van de scheep vaartveiligheid extra investeringen benodigd in personeel en materieel. Als onderdeel van de afspraken tussen lenW en EZK over scheepvaartveiligheid op de Noordzee maakt EZK hiervoor in de periode 2020 t/m 2029 in totaal 241 mln. over naar de begroting van lenW.
7. Lening Waddenveren

Dit betreft een lening aan de waddenveren. Het Rijk acht de instandhouding van de veerverbinding naar de waddenveren een essentieel onderdeel van de vitale infrastructuur. Daarom wordt aanvullend op het generiek maatregelenpakket additionele liquiditeitssteun geboden in de vorm van een plafondrelevante renteloze lening aan de «Terschellinger Stoomboot Maatschappij (TSM)» en «Wagenborg Passagiersdiensten» (WPD) van resp 3 en 1 miljoen. Zo dient voorkomen te worden dat de waddenveren op korte termijn stoppen met varen .

8. MIA/VAMIL Urgenda

In het kader van de maatregelen CO2-reductie (gevolg Urgenda) zijn in 2020 extra middelen beschikbaar gesteld (€ 14,7 miljoen). € 10 miljoen hiervan is opgenomen in het Belastingplan 2020 en wordt ingezet voor de uitbreiding van de fiscale regelingen Milieu-investeringsaftrek (MIA) en de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (VAMIL). Het resterende bedrag van € 4,7 miljoen wordt bij 1e suppletoire begroting overgeboekt naar de begroting van lenW waar ze zullen worden ingezet voor circulaire maatregelen door bedrijven die tot CO2-reductie leiden. De middelen worden toegevoegd aan de budgetplaats voor subsidies duurzame productketens.

9. Kasschuif Infrastructuurfonds

Als gevolg van het geactualiseerde programma en om voldoende overprogrammering te creëren op het Infrastructuurfonds is er een kasschuif met het generale beeld verwerkt op de begroting van het Infrastructuurfonds. De kasschuif heeft een meerjarige doorwerking en zal bij de artikelsgewijze toelichting nader toegelicht worden. Met deze kasschuif is er een overprogrammering van € 428,7 miljoen gecreëerd in 2020. De totale overprogrammering in de begrotingsperiode (2020-2024) bedraagt € 2.210,4 miljoen op het Infrastructuurfonds. In de ontwerpbegroting 2021 zal de hoogte van de overprogrammering van een actualisatie worden voorzien als gevolg van de begrotingsvoorstellen.

10. Kasschuif Deltafonds

Als gevolg van het geactualiseerde programma en om voldoende overprogrammering te creëren op het Deltafonds is er een kasschuif met het generale beeld verwerkt op de begroting van het Deltafonds. De kasschuif heeft een meerjarige doorwerking en zal bij de artikelsgewijze toelichting nader toegelicht worden. Met deze kasschuif is er een overprogrammering van € 46 miljoen gecreëerd in 2020. De totale overprogrammering in de begrotingsperiode (2020-2024) bedraagt € 24 miljoen op het Deltafonds. In de ontwerpbegroting 2021 zal de hoogte van de overprogrammering van een actualisatie worden voorzien als gevolg van de begrotingsvoorstellen.

11. DFBFM-inpassing A9 Badhoevedorp Holendrecht

In 2020 wordt het project A9 Badhoevedorp Holendrecht omgezet naar een DBFM-constructie. Hierdoor wordt het kader op het Infrastructuurfonds verlaagd met € 143,1 miljoen in 2020.

3 Beleidsartikelen

Hieronder worden alle beleidsmatig relevante mutaties op het niveau van het artikelonderdeel zichtbaar gemaakt, en waar zinvol en relevant, ook toegelicht (zie leeswijzer).

3.1 Artikel 11 Integraal Waterbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 11 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
11 Integraal waterbeleid	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	33.376		33.376	5.395	38.771	4.394	- 255	2.473	2.503
Uitgaven	53.480		53.480	5.924	59.404	4.490	- 225	2.503	2.533
Waarvan juridisch verplicht	82%				74%				
11.01 Algemeen waterbeleid	41.429		41.429	4.929	46.358	4.440	- 275	2.453	2.483
11.01.01 Opdrachten	9.124		9.124	249	9.373	1.549	346	1.574	1.604
11.01.02 Subsidies	14.282		14.282	3.609	17.891	2.005	- 1.495	5	5
- Incidentele Subsidie WKB	1.220		1.220		1.220				
- Blue Deal (HGIS)	1.400		1.400	1.500	2.900		- 1500		
- Partners voor Water (HGIS)	11.602		11.602	2.104	13.706	2.000			
- Overige Subsidies	60		60	5	65	5	5	5	5
11.01.03 Bijdragen aan agentschappen	14.006		14.006	971	14.977	886	874	874	874
- Waarvan bijdrage aan agentschap KNMI	514		514	98	612	13	13	13	13
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	13.492		13.492	873	14.365	873	861	861	861
11.01.04 Bijdragen aan medeoverheden	4.017		4.017	100	4.117				
11.02 Waterveiligheid	3.444		3.444	- 40	3.404				
11.02.01 Opdrachten	3.444		3.444	- 40	3.404				
11.03 Grote oppervlaktewateren	1.615		1.615	134	1.749	50	50	50	50
11.03.01 Opdrachten	1.615		1.615	134	1.749	50	50	50	50
11.04 Waterkwaliteit	6.992		6.992	901	7.893				
11.04.01 Opdrachten	4.302		4.302	1.076	5.378				
11.04.02 Subsidies	400		400		400				
11.04.04 Bijdrage aan medeoverheden	500		500		500				
11.04.05 Bijdrage aan internationale organisaties	1.790		1.790	- 175	1.615				
Ontvangsten				434	434				

Toelichting Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op dit artikel is in 2020 opgehoogd met € 5,4 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutaties:

- De toedeling van de eindejaarsmarge HGIS voor artikel 11 van € 2 miljoen.
- Het HGIS programma Blue Deal loopt vooruit op het oorspronkelijk plan. Middels een kasschuif worden de toegezegde middelen van 2022 naar voren (2020) gehaald (€ 1,5 miljoen). De kasschuif wordt gefaciliteerd door HGIS.

- Een budgetschuif tussen artikel 11 en artikel 13 op Hoofdstuk XII om de benodigde kosten voor de Water Action Track in 2020 te financieren (€ 1,1 miljoen). De kasschuif wordt gefaciliteerd via uitvoering Bodem en STRONG op artikel 13.
- Tot slot betreft de ophoging van het verplichtingenbudget de toedeling van de ontvangen prijsbijstelling 2020 op artikel 99 binnen de begroting HXII (€ 0,9 miljoen).

Uitgaven

11.01 Algemeen waterbeleid

11.01.02 Subsidies

Het kasbudget op dit financiële instrument is in 2020 met € 3,6 miljoen verhoogd. Voor de toelichting wordt verwezen naar de bij de verplichtingen benoemde HGIS mutaties in de eerste twee bullets.

11.04 Waterkwaliteit

11.04.01 Opdrachten

Het kasbudget op dit financiële instrument is in 2020 met € 1,1 miljoen verhoogd. Dit komt enerzijds door een budgetneutrale herschikking vanuit financieel instrument 11.04.05 «Bijdragen internationale organisaties» op basis van het BOA protocol 2020. Dit budget is benodigd voor uitvoering van opdrachten Waterkwaliteit (€ 0,5 miljoen). Anderzijds zorgt een bijdrage van het Europese Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij voor een verhoging van het kasbudget van € 0,4 miljoen. Deze middelen zijn bestemd voor projecten in het kader van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM). Daarnaast is € 0,2 miljoen van de eindejaarsmarge 2019 aan dit artikelonderdeel toegedeeld.

3.2 Artikel 13 Bodem en Ondergrond

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 13 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
13 Bodem en ondergrond	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	16.533		16.533	4.127	20.660	6.312	3.843	2.344	1.894
Uitgaven	30.784		30.784	3.227	34.011	4.205	3.843	2.344	1.894
Waarvan juridisch verplicht	100%				100%				
13.01 Ruimtelijk Instrumentarium	0		0		0				
13.04 Ruimtegebruik bodem	28.003		28.003	3.131	31.134	4.205	3.843	2.344	1.894
13.04.01 Opdrachten	17.689		17.689	- 1.288	16.401		1.652		
- Bodem en STRONG	12.989		12.989	- 2.443	10.546		1.652		
- RWS Leefomgeving	4.700		4.700	1.155	5.855				
13.04.02 Subsidies	6.756		6.756	3.606	10.362	3.975	- 905	2.114	1.664
- Bedrijvenregeling	4.545		4.545	- 144	4.401		- 3.305		
- Subsidies Caribisch Nederland	2.211		2.211	3.750	5.961	3.975	2.400	2.114	1.664
13.04.03 Bijdragen aan agentschappen	3.506		3.506	230	3.736	230	230	230	230
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	3.506		3.506						
13.04.04 Bijdragen aan medeoverheden	52		52	583	635		2.866		
- Bijdragen aan Caribisch Nederland	0		0	144	144				
- Meerjarenprogramma Bodem	52		52	439	491		2.866		
13.05 Eenvoudig Beter	2.781		2.781	96	2.877				
13.05.01 Opdrachten	1.345		1.345	47	1.392				
13.05.03 Bijdragen aan agentschappen	1.436		1.436	49	1.485				
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	1.436		1.436	49	1.485				
Ontvangsten	0		0	1.500	1.500	1.500			

Toelichting Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op dit artikel is in 2020 opgehoogd met € 4,1 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutaties:

- Betreft een desaldering van € 1,5 miljoen op opdrachten Bodem en Strong voor de bijdrage van de Provincie Zuid Holland aan de bodemsanering van het terrein EMK Stormpolderdijk te Krimpen aan den IJssel.
- Een budgetschuif tussen artikel 11 en artikel 13 op Hoofdstuk XII om de benodigde kosten voor de Water Action Track in 2020 te financieren (€ 1,1 miljoen). De kasschuif wordt gefaciliteerd via uitvoering Bodem en STRONG vanuit financieel instrument 13.04.01 «Opdrachten».
- Een overboeking van € 1 miljoen naar het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor afdekking van eventuele schades die voortvloeien uit de verruiming van de bestaande Borgstellingsregeling voor MKB-kredieten in het kader van de PFAS-problematiek.
- Een overboeking naar artikel 19 van € 0,9 miljoen in het kader van opdrachtverlening aan het RIVM. Het betreffen werkzaamheden omtrent drinkwater en bodemkwaliteit.
- € 3,8 miljoen wordt overgeheveld van het Deltafonds naar Hoofdstuk XII voor de financiering van betrouwbaar en betaalbaar drinkwater in Caribisch Nederland.

- Daarnaast betreft de ophoging van het verplichtingenbudget de toedeling van de ontvangen prijsbijstelling 2020 op artikel 99 binnen de begroting Hoofdstuk XII (€ 0,2 miljoen).
- Tot slot zijn een drietal verplichtingschuiven uitgevoerd: € 2 miljoen aan verplichtingbudget ten behoeve van de bodemsanering Stormpolderdijk schuift door vanuit 2019 naar 2020; € 1,5 miljoen schuift van 2019 naar 2020 om de BOA 2020 (bestuursondersteuning en advisering) werkzaamheden volledig te kunnen verplichten; € 1,8 miljoen schuift van 2020 naar 2019 ter financiering van verplichtingen van RWS Leefomgeving in het 4e kwartaal van 2019.

Uitgaven

13.04 Ruimtegebruik bodem

13.04.01 Opdrachten

Het kasbudget op dit financiële instrument is in 2020 met € 1,2 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

- Voor de toelichting op een verlaging van in totaal € 1,5 miljoen wordt verwezen naar de eerste vier bullets onder verplichtingen.
- De toedeling van de eindejaarsmarge 2019 aan DGWB (€ 0,8 miljoen). Middelen zijn ontvangen op artikel 99 en worden binnen de begroting Hoofdstuk XII herverdeeld.
- Budgetschuif tussen Uitvoering Bodem en Meerjarenprogramma Bodem om de kosten voor de saneringsopgave van Stormpolderdijk (EMK-terrein) in 2022 te kunnen financieren (€ 0,4 miljoen).

13.04.02 Subsidies

Het kasbudget op dit financiële instrument is in 2020 met € 3,6 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door een overheveling van het Deltafonds naar hoofdstuk XII voor de financiering van betrouwbaar en betaalbaar drinkwater in Caribisch Nederland.

Ontvangsten

De ontvangsten op artikel zijn in 2020 met € 1,5 miljoen toegenomen. Dit komt door een desaldering van € 1,5 miljoen voor een bijdrage van de Provincie Zuid Holland aan de sanering van het terrein EMK Stormpolderdijk te Krimpen aan den IJssel.

3.3 Artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 14 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
14 Wegen en verkeersveiligheid	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	82.142	1.000	83.142	109.054	192.196	78.398	75.740	139.192	122.225
<i>Waarvan garantieverplichtingen</i>				27.000	27.000				
<i>Waarvan overige verplichtingen</i>	82.142	1.000	83.142	82.054	165.196	76.688	74.153	137.500	120.491
Uitgaven	85.836	1.000	86.836	84.491	171.327	63.328	79.340	99.692	116.275
Waarvan juridisch verplicht	83%				42%				
14.01 Netwerk	69.767		69.767	82.926	152.693	62.366	78.312	98.660	115.243
14.01.01 Opdrachten	42.474		42.474	29.339	71.813	57.726	75.368	97.316	114.612
- <i>Beter Benutten</i>	8.144		8.144	4.329	12.473	5.522	5.111	1.503	503
- <i>Klimaatakkoord</i>	20.800		20.800	11.712	32.512	42.978	61.231	85.819	104.113
- <i>Overige Opdrachten</i>	13.530		13.530	13.298	26.828	9.226	9.026	9.994	9.996
14.01.02 Subsidies	15.905		15.905	2.680	18.585	3.902	2.633	1.034	321
- <i>Subsidies Duurzame Mobiliteit</i>	15.305		15.305	2.000	17.305	3.250	2.000	500	250
- <i>Overige subsidies</i>	600		600	680	1.280	652	633	534	71
14.01.03 Bijdragen aan agentschappen	11.188		11.188	7.885	19.073	738	311	310	310
- <i>Waarvan bijdrage aan RWS</i>	6.641		6.641	4.187	10.828	218	220	219	219
- <i>Waarvan bijdrage NEa</i>	3.411		3.411	112	3.523	78	78	78	78
- <i>Waarvan bijdrage aan RVO</i>	1.136		1.136	3.586	4.722	442	13	13	13
14.01.04 Bijdrage aan medeoverheden				43.022	43.022				
- <i>Waarvan bijdrage aan Caribisch Nederland</i>				28.000	28.000				
- <i>Waarvan DuMo</i>				15.022	15.022				
14.01.05 Bijdragen aan internationale organisaties	200		200		200				
14.02 Veiligheid	16.069	1.000	17.069	1.565	18.634	962	1.028	1.032	1.032
14.02.01 Opdrachten	6.105	1.000	7.105	- 533	6.572	- 81	- 15	- 11	- 11
14.02.02 Subsidies	8.370		8.370	1.873	10.243	1.001	1.001	1.001	1.001
- <i>Waarvan Veilig Verkeer Nederland</i>	3.736		3.736	543	4.279	126	126	126	126
- <i>Waarvan Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid</i>	3.869		3.869	224	4.093	109	109	109	109
- <i>Overige Subsidies</i>	765		765	1.106	1.871	766	766	766	766
14.02.03 Bijdragen aan agentschappen	597		597	152	749	21	21	21	21
- <i>Waarvan bijdrage RWS</i>	597		597	152	749	21	21	21	21
14.02.05 Bijdragen aan internationale organisaties	30		30	1	31				
14.02.06 Bijdragen aan ZBO's/RWT's	967		967	72	1.039	21	21	21	21
Ontvangsten	6.782		6.782		6.782				

Toelichting

Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingenbudget in 2020 op dit artikel met € 109,1 miljoen komt met name door de volgende mutaties:

- Door de toevoeging van de gereserveerde Klimaatakkoord middelen vanuit de aanvullende post voor elektrische auto's, elektrisch vervoer en de stimulering van bestel- en vrachtwagens is het verplichtingenbudget in 2020 met € 33 miljoen verhoogd.
- De in 2019 niet-bestede middelen in het kader van de Klimaatenvoloppe 2019 voor de maatregel Laadinfrastructuur zijn doorgeschoven naar 2020 en toegevoegd aan het verplichtingenbudget (€ 15 miljoen).
- Een overboeking vanuit het Infrastructuurfonds voor Beheer en Onderhoud op Caribisch Nederland zorgt voor een verhoging van het verplichtingenbudget met € 18 miljoen.
- Een overboeking vanuit het Infrastructuurfonds ten behoeve van mobiliteit op Caribisch Nederland voor een verhoging van het verplichtingenbudget van € 10 miljoen.
- De verhoging van de garantieverplichtingen in 2020 op dit artikel met € 27 miljoen is het gevolg van liquiditeitsproblemen bij het CBR door de coronacrisis. Middels garantstelling wordt de huidige kredietfaciliteit op de rekening courant met € 27 miljoen verhoogd.
- Tot slot zorgt de toevoeging van LPO aan dit artikel voor een verhoging van het verplichtingenbudget met € 1,8 miljoen.

14.01 Netwerk

14.01.01 Opdrachten

Het kasbudget op dit financiële instrument is in 2020 met € 29,3 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de toevoeging van de gereserveerde Klimaatakkoord middelen vanuit de aanvullende post voor elektrische auto's, elektrisch vervoer, en de stimulering van bestel- en vrachtwagens (€ 27 miljoen). Daarnaast wordt het kasbudget met name verhoogd door overboekingen uit het Infrastructuurfonds voor het programma Intelligente Transportsystemen (Beter Benutten) en Smart Mobility (in totaal € 4,9 miljoen).

Tot slot zorgt de toevoeging van LPO voor een ophoging van het kasbudget met € 1 miljoen. Daartegenover stonden overboekingen naar subsidies, bijdragen aan RWS en de RVO en apparaat in het kader van het klimaatakkoordmiddelen (€ 3,8 miljoen) en naar andere departementen met name naar het ministerie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor het programma AERIUS (€ 1 miljoen).

14.01.02 Subsidies

Het kasbudget op dit financiële instrument is in 2020 met € 2,7 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de toevoeging van middelen voor de subsidieregeling BioLNG vanuit de gereserveerde middelen op het Infrastructuurfonds (€ 1 miljoen) en het verhogen van de tweede tranche voor de DKTI-regeling (€ 1 miljoen). De dekking voor het verhogen van de tweede tranche komt uit het opdrachtenbudget op dit artikel.

In de tabel Budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is een bedrag van € 250.000 aan subsidieverplichtingen voor het jaar 2020 opgenomen. Dit bedrag heeft betrekking op de mogelijke verlening van een subsidie voor coördinatie en monitoring van de landelijke recreatieve

fietsroutes aan de Stichting Landelijk Fietsplatform. Deze begrotingsvermelding vormt de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde subsidieverlening(en) als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

In de tabel Budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is een bedrag van € 250.000 aan subsidieverplichtingen voor het jaar 2020 opgenomen. Dit bedrag heeft betrekking op de mogelijke verlening van een subsidie voor belangenbehartiging voor wandelen en lopen en de coördinatie en monitoring van het landelijke wandelroutenetwerk aan Stichting Wandelnet. Deze begrotingsvermelding vormt de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde subsidieverlening(en) als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

14.01.03 Bijdragen aan agentschappen

Het kasbudget op dit financiële instrument is in 2020 met € 7,9 miljoen verhoogd. Dit komt met name door een bijdrage aan RWS ten behoeve van additionele capaciteit voor Smart Mobility en de MIRT-projecten als gevolg van de extra projecten uit het Regeerakkoord (€ 3 miljoen). Deze verhoging wordt gedekt door een overboeking vanuit het Infrastructuurfonds. Ook is de bijdrage aan RWS verhoogd voor Duurzame Mobiliteit (€ 0,6 miljoen). Deze verhoging wordt gedekt door een overboeking vanuit het opdrachtenbudget op dit artikel.

Daarnaast zorgt de bijdrage aan de RVO voor werkzaamheden omtrent Duurzame Mobiliteit (€ 3 miljoen) voor een verhoging van het kasbudget. Deze verhoging wordt gedekt door een overboeking vanuit de gereserveerde middelen voor het klimaatakkoord binnen de opdrachtenbudget.

Tot slot zorgt de toevoeging van LPO voor een ophoging van het kasbudget met € 0,4 miljoen.

14.01.04 Bijdragen aan medeoverheden

Het kasbudget op dit financiële instrument is in 2020 met € 43 miljoen verhoogd. Dit komt door de toevoeging van de niet-bestede middelen uit de Klimaatveloppe 2019 voor Laadinfra (€ 15 miljoen) en twee overboekingen vanuit het Infrastructuurfonds (€ 28 miljoen) voor Caribisch Nederland ten behoeve van mobiliteit en Beheer en Onderhoud.

3.4 Artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 16 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
16 Openbaar vervoer en spoor	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	23.353		23.353	7.222	30.575	225	205	200	339
Uitgaven	28.508		28.508	7.022	35.530	775	780	775	539
Waarvan juridisch verplicht	37%				29%				
16.01 OV en Spoor	28.508		28.508	7.022	35.530	775	780	775	539
16.01.01 Opdrachten	6.399		6.399	899	7.298	140	165	432	414
16.01.02 Subsidies	18.719		18.719	2.061	20.780	526	505	233	15
- <i>Maatregelenpakket Spoorgoederenvervoer</i>	14.600		14.600	356	14.956	261	240	218	
- <i>3e spoor Duitsland</i>	3.000		3.000		3.000				
- <i>Overige Subsidies</i>	1.119		1.119	1.705	2.824	265	265	15	15
16.01.03 Bijdragen aan agentschappen	940		940	- 19	921	28	29	29	29
- <i>Waarvan bijdrage aan KNMI</i>	45		45	1	46	1	1	1	1
- <i>Waarvan bijdrage aan RWS</i>	895		895	- 20	875	27	28	28	28
16.01.04 Bijdragen aan medeoverheden	2.350		2.350	79	2.429	79	79	79	79
- <i>CLU Betuweroute en HSL</i>	2.350		2.350	79	2.429	79	79	79	79
16.01.05 Bijdragen aan internationale organisaties	100		100	2	102	2	2	2	2
16.01.10 Leningen				4.000	4.000				
Ontvangsten				4.750	4.750				

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingenophoging van € 7,2 miljoen is voornamelijk het gevolg van een lening aan de waddenveren «Terschellinger Stoomboot Maatschappij (TSM)» en «Wagenborg Passagiersdiensten» (WPD) van respectievelijk € 3 en € 1 miljoen. Het Rijk acht de instandhouding van de veerverbinding naar de waddenveren een essentieel onderdeel van de vitale infrastructuur. Daarom wordt aanvullend op het generiek maatregelenpakket van het Kabinet tijdelijk additionele liquiditeitssteun geboden in de vorm van een plafondrelevante renteloze lening. Zo wordt voorkomen dat de waddenveren op korte termijn stoppen met varen.

Daarnaast de overboeking van middelen van het Infrastructuurfonds naar Hoofdstuk XII ter dekking van een subsidie aan de NS voor de inpassing van de intercity verbinding tussen Dordrecht en Eindhoven (€1,4 miljoen). Ook zijn er activiteiten, zoals de Audit BOV (beheer onderhoud en vervanging), het taxibeleid en de ordening van de HSL-Zuid, doorgeschoven van 2019 naar 2020 (€ 0,9 miljoen). Bovendien is er een autonome ophoging van het verplichtingenbudget i.v.m. de verstrekking van een subsidie aan de Decentrale Openbaar Vervoer Autoriteiten (€ 0,8 miljoen). Daar tegenover staat een afboeking van verplichtingen (€ 0,4 miljoen) vanwege de jaarlijkse bijdrage aan de Autoriteit Consument en Markt (ACM).

Uitgaven**16.01 OV en spoor***16.01.02 Subsidies*

De verhoging van subsidies met € 1,8 miljoen is vooral het gevolg van een overboeking van het Infrastructuurfonds naar Hoofdstuk XII naar aanleiding van een subsidieaanvraag van de NS. De NS gebruikt deze subsidie voor de inpassing van de intercityverbinding tussen Dordrecht en Eindhoven (€1,4 miljoen). Daarnaast werd er budget overgeheveld van opdrachten naar subsidies in verband met de subsidie aan de Decentrale Openbaar Vervoer Autoriteiten (DOVA) voor data van reizigersinformatie (€0,3 miljoen).

16.01.10 Leningen

Dit betreft een lening aan de waddenveren Terschellinger Stoomboot Maatschappij (TSM) en «Wagenborg Passagiersdiensten» (WPD) van respectievelijk € 3 en € 1 miljoen, om te voorkomen dat de waddenveren op korte termijn moeten stoppen met varen. Zie ook de toelichting bij verplichtingen hierboven.

Ontvangsten

Dit betreft met name de terugbetaling van de verstrekte lening aan de waddenveren (€ 4 miljoen) zoals hierboven wordt toegelicht. Daarnaast zijn er ontvangsten de ontvangsten van regionale partijen voor Toekomstbeeld OV2040 (€ 0,750 miljoen).

3.5 Artikel 17 Luchtvaart

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 17 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
17 Luchtvaart	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	44.713	861	45.574	90.752	136.326	- 177	- 177	- 107	- 107
<i>Waarvan garantieverplichtingen</i>	<i>23.000</i>		<i>23.000</i>	<i>97.700</i>	<i>120.700</i>				
<i>Waarvan overige verplichtingen</i>				<i>- 6.948</i>	<i>15.626</i>	<i>- 177</i>	<i>- 177</i>	<i>- 107</i>	<i>- 107</i>
Uitgaven	24.443	861	25.304	1.202	26.506	443	393	29	12
Waarvan juridisch verplicht	73%				70%				
17.01 Luchtvaart	24.443	861	25.304	1.202	26.506	443	393	29	12
17.01.01 Opdrachten	14.641	861	15.502	- 5.920	9.582	52	22	116	99
- <i>Opdrachten GIS</i>	<i>2.050</i>		<i>2.050</i>	<i>35</i>	<i>2.085</i>	<i>18</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>15</i>
- <i>Caribisch Nederland</i>	<i>6.265</i>		<i>6.265</i>	<i>- 5.717</i>	<i>548</i>	<i>40</i>	<i>40</i>	<i>40</i>	<i>40</i>
- <i>Overige Opdrachten</i>	<i>6.326</i>	<i>861</i>	<i>7.187</i>	<i>- 238</i>	<i>6.949</i>	<i>- 6</i>	<i>- 33</i>	<i>61</i>	<i>44</i>
17.01.02 Subsidies	3.177		3.177	225	3.402	373	366	- 92	- 92
- <i>Leefbaarheidsfonds</i>	<i>400</i>		<i>400</i>	<i>7</i>	<i>407</i>	<i>7</i>			
- <i>Subsidie tarieven Bonaire</i>	<i>319</i>		<i>319</i>	<i>428</i>	<i>747</i>	<i>425</i>	<i>425</i>		
- <i>Subsidie omploegen graan</i>	<i>1.786</i>		<i>1.786</i>	<i>- 169</i>	<i>1.617</i>	<i>32</i>	<i>32</i>		
- <i>Overige Subsidies</i>	<i>672</i>		<i>672</i>	<i>- 41</i>	<i>631</i>	<i>- 91</i>	<i>- 91</i>	<i>- 92</i>	<i>- 92</i>
17.01.03 Bijdragen aan agentschappen	1.449		1.449	1.331	2.780	15	2	2	2
- <i>Waarvan bijdrage aan KNMI</i>	<i>14</i>		<i>14</i>		<i>14</i>				
- <i>Waarvan bijdrage aan RWS</i>	<i>435</i>		<i>435</i>	<i>842</i>	<i>1.277</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
- <i>Waarvan bijdrage aan RWS (Caribisch Nederland)</i>	<i>1.000</i>		<i>1.000</i>	<i>489</i>	<i>1.489</i>				
17.01.04 Bijdragen aan medeoverheden	3.500		3.500	5.559	9.059				
- <i>Bijdrage Caribisch Nederland</i>	<i>3.500</i>		<i>3.500</i>	<i>5.558</i>	<i>9.058</i>				
17.01.05 Bijdragen aan internationale organisaties	1.476		1.476	3	1.479	3	3	3	3
17.01.06 Bijdragen aan ZBO's/ RWT's	200		200	4	204				
Ontvangsten	1.174		1.174	632	1.806	215	215	- 140	- 140

Toelichting

Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingenbudget met € 90,8 miljoen is met name het gevolg van het afboeken en aangaan van garantieverplichtingen.

Eenzijds is de garantieverplichting aan Winair afgeboekt (- € 23 miljoen). Eind 2019 heeft Winair gemeld dat de onderneming vanwege gewijzigde marktomstandigheden en toekomstplannen thans geen behoefte meer heeft aan een garantstelling voor de aanschaf van nieuwe vliegtuigen voor de korte afstand (waaronder tussen thuisbasis St Maarten en de Nederlandse gemeenten Saba en Sint Eustatius) zoals aanvankelijk werd beoogd.

Anderzijds zijn er drie aanvullende garantieverplichtingen aangegaan:

- Door afname van het vliegverkeer in 2020 komt de financiering van de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) onder druk te staan, want deze wordt grotendeels betaald uit de heffingen die de luchtvaartmaatschappijen betalen die het Nederlandse luchtruim gebruiken. Dit levert voor LVNL een liquiditeitsprobleem op. Hiervoor is een verhoging van het rekening courant krediet met € 120 miljoen nodig (van € 45 miljoen naar € 165 miljoen) om dit jaar de liquiditeit te waarborgen. Met dit rekening courant krediet worden ook de Nederlandse contributies aan EUROCONTROL en het Maastricht Upper Area Control Centre (MUAC) voor 2020 gegarandeerd. IenW stelt zich hiervoor garant.
- Airport Coordination Netherlands (ACNL) is per 1 april 2020 een publiek-rechtelijk zbo onder verantwoordelijkheid van IenW. ACNL voert een publieke taak uit; het toedelen van slots aan luchtvaartmaatschappijen voor vertrek of landing op Nederlandse luchthavens en de monitoring hierop. ACNL wil na omvorming tot ZBO gebruik maken van de mogelijkheid om te schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën. IenW stelt zich hiervoor garant tot een maximum van € 0,5 miljoen.
- Daarnaast wordt deze leenfaciliteit van ACNL - zoals hierboven toegelicht - verhoogd met € 0,2 miljoen naar € 0,7 miljoen om dit jaar de liquiditeit te waarborgen. IenW stelt zich hiervoor garant. Door Covid-19 en de internationale vliegrestricties is het vliegverkeer in het Europese luchtvaartnetwerk en ook in Nederland afgenomen. Hierdoor komt de financiering van ACNL onder druk te staan, omdat deze wordt betaald uit de heffingen die de gecoördineerde luchthavens en de luchtvaartmaatschappijen betalen voor het gebruik van slots.

Tevens is er € 9 miljoen verplichtingenbudget voor bijdragen aan medeoverheden bij de tweede suppletoire begroting 2019 van 2020 naar 2019 geschoven, om de volledige verplichting aab te kunnen gaan. De budgettaire verwerking over het jaar 2020 vindt nu plaats.

Overige kleinere mutaties die samenhangen met mutaties op het uitgavenbudget verklaren het resterende verschil.

Uitgaven

17.01 Luchtvaart

17.01.01 Opdrachten

De verlaging van het uitgavenbudget op het instrument Opdrachten wordt voornamelijk veroorzaakt door een overboeking van € 5,5 miljoen van het opdrachtenbudget naar het instrument Bijdragen aan medeoverheden ten behoeve van een bijzondere uitkering aan Sint Eustatius voor de bestrijding van erosie. Deze middelen zijn in 2018 bij Incidentele Suppletoire begroting voor Wederopbouw Caribisch Nederland (*Kamerstukken II 2017–2018, 34 897 XII, nr. 2*) toegevoegd aan de begroting Hoofdstuk XII van IenW voor de wederopbouw van de luchthaven naar aanleiding van de orkaanschade en voor de erosieproblematiek op Sint Eustatius.

Daarnaast wordt er € 1,4 miljoen van het opdrachtenbudget overgeboekt naar het instrument Bijdrage aan agentschappen ten behoeve van de inzet van Rijkswaterstaat op Caribisch Nederland.

17.01.02 Subsidies

Er vindt een overboeking plaats van overige subsidies naar overige opdrachten (- € 0,1 miljoen). Het betreft de overboeking vanuit de subsidie Omgevingsraad Schiphol (ORS). IenW draagt financieel bij aan de activiteiten van de ORS. Dit onafhankelijke overleg- en adviesorgaan verenigt bewoners, regionale en lokale overheden, luchtvaartpartijen en

brancheorganisaties met als doel om de hinder van Schiphol zoveel mogelijk te beperken en een optimaal gebruik van de luchthaven te bevorderen. De jaarlijkse bijdrage bedraagt maximaal € 264.000. De overboeking uit het subsidiebudget vindt plaats naar uitbestedingsopdrachten voor het project Schiphol. Deze begrotingsvermelding vormt de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde subsidieverlening(en) als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Daarnaast vindt er een desaldering van ontvangsten van LVNL plaats met de Subsidies tarieven Bonaire (€ 0,5 miljoen). Om een onaanvaardbare stijging in de tarieven voor het gebruik van luchtverkeersdienstverlening op en rond Bonaire International Airport te voorkomen, zal lenW een deel van de kosten voor het leveren van de dienst door Dutch Caribbean Air Navigation Service Provider (DC-ANSP) dekken via subsidiering. Zonder deze bijdrage zouden de tarieven dusdanig sterk stijgen dat een mogelijke verstoring van de markt zal optreden, met bijbehorend negatief effect op de lokale gemeenschap. Voor de nieuwe subsidieperiode 2020 – 2022 wordt het subsidiebudget verhoogd. De bijdrage aan DC-ANSP in 2020 bedraagt maximaal € 760.000. Deze begrotingsvermelding vormt de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde subsidieverlening(en) als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Er vindt een overboeking plaats van € 50.000 van overige opdrachten naar overige subsidies ten behoeve van de subsidie aan de stichting Advisering Bewonersvertegenwoordigers Regionale Luchthavens (Stichting ABReL). De subsidie heeft tot doel om gezamenlijke opvattingen van de bewonersvertegenwoordigers in te brengen in de diverse discussies, op bijvoorbeeld landelijk niveau en de gezamenlijke belangen van bewoners bij regionale luchthavens daar te behartigen en bewonersvertegenwoordigers in de diverse commissies regionaal overleg te ondersteunen bij hun werk in deze commissies regionaal overleg en tenslotte zorg te dragen voor kennis- en informatie-uitwisseling tussen de bewonersvertegenwoordigers uit de commissies regionaal overleg bij de diverse luchthavens. De bijdrage bedraagt maximaal € 50.000. Deze begrotingsvermelding vormt de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde subsidieverlening(en) als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

17.01.03 Bijdragen aan agentschappen

De verhoging van het budget wordt verklaard door de overboeking van € 1,4 miljoen van het instrument Opdrachten naar Bijdragen aan agentschappen. Dit is met name ten behoeve van de inzet van Rijkswaterstaat op Caribisch Nederland.

17.01.04 Bijdragen aan medeoverheden

De verhoging van het budget wordt verklaard door de overboeking van € 5,5 miljoen van het opdrachtenbudget naar het instrument Bijdragen aan medeoverheden ten behoeve van een bijzondere uitkering aan Sint Eustatius voor de bestrijding van erosie.

3.6 Artikel 18 Scheepvaart en Havens

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 18 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
18 Scheepvaart en havens	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	21.714		21.714	5.094	26.808	- 62	163	179	206
Uitgaven	39.881		39.881	2.913	42.794	390	163	179	206
Waarvan juridisch verplicht	53%				49%				
18.01 Scheepvaart en havens	39.881		39.881	2.913	42.794	390	163	179	206
18.01.01 Opdrachten	35.139		35.139	- 9.907	25.232	351	124	124	151
- <i>Topsector Logistiek</i>	13.994		13.994	1.810	15.804	425			
- <i>Caribisch Nederland</i>	12.500		12.500	- 12.335	165				
- <i>Overige Opdrachten</i>	8.645		8.645	618	9.263	- 74	124	124	151
18.01.02 Subsidies	1.764		1.764	31	1.795				
- <i>Topsector Logistiek</i>	1.764		1.764	31	1.795				
18.01.03 Bijdragen aan agentschappen	1.405		1.405	299	1.704	49	49	65	65
- <i>Waarvan bijdrage aan agentschap RWS</i>	1.405		1.405	49	1.454	49	49	65	65
- <i>Waarvan bijdrage aan RVO</i>				250	250				
18.01.04 Bijdragen aan medeoverheden				12.500	12.500				
- <i>Bijdragen aan medeoverheden Caribisch Nederland</i>				12.500	12.500				
18.01.05 Bijdragen aan internationale organisaties	1.573		1.573	- 10	1.563	- 10	- 10	- 10	- 10
Ontvangsten	784		784	100	884				

Toelichting

Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingenbudget wordt voornamelijk veroorzaakt door de toevoeging van € 2 miljoen ten behoeve van de Opdrachten Topsector Logistiek vanuit de reservering op het Infrastructuurfonds. De middelen voor het programma Topsector Logistiek worden in tranches vrijgegeven en overgeboekt naar de begroting Hoofdstuk XII, waar de uitgaven worden verantwoord.

Uitgaven

18.01 Scheepvaart en havens

18.01.01 Opdrachten

De verlaging van het uitgavenbudget op dit instrument met € 9,9 miljoen wordt verklaard door de overboeking vanuit het Infrastructuurfonds voor de Topsector Logistiek aan Opdrachten Topsector Logistiek (+ €1,8 miljoen) en een overboeking van Opdrachten Caribisch Nederland aan Bijdragen medeoverheden (- €12,5 miljoen). Dit is ten behoeve van een bijzondere uitkering aan Saba. Deze middelen zijn in 2018 bij Incidentele suppletoire begroting voor Wederopbouw Caribisch Nederland (*Kamerstukken II 2017-2018, 34 897 XII, nr. 2*) toegevoegd aan de begroting Hoofdstuk XII van lenW voor de wederopbouw van de zeehavens van Saba en Sint Eustatius naar aanleiding van de orkaanschade.

18.01.04 Bijdragen aan medeoverheden

De verhoging van het uitgavenbudget op dit instrument wordt verklaard door de overboeking vanuit het instrument Opdrachten ten behoeve van de bijzondere uitkering aan Saba (+ € 12,5 miljoen).

3.7 Artikel 19 Uitvoering Milieubeleid en Internationaal

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 19 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
19 Uitvoering milieubeleid en internationaal	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	43.491	- 1.000	42.491	14.834	57.325	1.118	1.199	2.164	2.164
Uitgaven	44.374	- 1.000	43.374	16.117	59.491	1.118	1.199	1.214	1.214
Waarvan juridisch verplicht	100%				83%				
19.02 Internationaal beleid coördinatie en samenwerking	44.374	- 1.000	43.374	16.117	59.491	1.118	1.199	1.214	1.214
19.02.01 Opdrachten	7.360	- 1.000	6.360	3.067	9.427	- 1.974	87	90	90
19.02.02 Subsidies	274		274	206	480	4	4	4	4
- <i>Interreg</i>	244		244	205	449	4	4	4	4
- <i>Overige Subsidies</i>	30		30	1	31				
19.02.03 Bijdragen aan agentschappen	34.271		34.271	9.905	44.176	1.088	1.108	1.120	1120
- <i>Waarvan bijdrage aan RIVM</i>	26.626		26.614	6.945	33.559	830	851	863	863
- <i>Waarvan bijdrage aan RVO</i>	7.382		7.382	2.909	10.291	253	252	252	252
- <i>Waarvan bijdrage aan RWS</i>	263		263	63	326	5	5	5	5
19.02.05 Bijdragen aan internationale organisaties	2.469		2.469	1.539	4.008				
19.02.07 Bekostiging				1.400	1.400	2.000			
Ontvangsten									

Toelichting Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 19 is per saldo met € 14,8 miljoen opgehoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

- Er is € 5,5 miljoen overgeboekt vanuit diverse artikelen naar artikel 19 in het kader van opdrachtverlening aan het RIVM. De opdrachten aan het RIVM wordt verantwoord op artikel 19.
- Er is € 2,9 miljoen overgeboekt vanuit artikel 21 naar artikel 19 in het kader van opdrachtverlening aan het RVO. De opdracht aan de RVO wordt verantwoord op artikel 19. In dit geval gaat het om een opdracht voor het uitvoeren van werkzaamheden voor duurzame landbouw en biotische reststromen, marktprikkels en Nederland circulair in 2050.
- Twee overboekingen van in totaal € 3,4 miljoen van het Deltafonds naar dit beleidsartikel betreffende de in 2019 ontvangen bijdrage van Denemarken en Engeland aan de activiteiten van de Global Commission on Adaptation (GCA). Deze middelen stonden gereserveerd op het Deltafonds en worden nu overgeboekt naar HXII waar de uitgaven worden verantwoord.
- Een overboeking van € 3 miljoen van het ministerie van BZ naar lenW inzake een toegekende HGIS claim voor de financiering van de door de Global Commission on Adaptation te organiseren Climate Adaptation Summit (CAS) in 2020.
- Een overboeking van € 0,6 miljoen van het ministerie van BZ naar lenW inzake een toegekende HGIS claim voor de financiering van een nieuwe locatie op Bonaire voor een grondstation ten behoeve van het Europees satellietstelsel voor plaatsbepaling (Galileo Sensor Station).

- Een overboeking van € 0,2 miljoen van het ministerie van EZK naar lenW inzake een bijdrage aan Indonesië voor het opzetten van een emissie registratie systeem (Monitoring, Reporting, and Verification) in relatie tot klimaatverandering.
- Een overboeking van artikel 19 naar artikel 20 ter dekking van de nadeelcompensatie aan veehouderijen van € 1,5 miljoen.

Uitgaven

19.02 Internationaal beleid, coördinatie en samenwerking

19.02.01 Opdrachten

Per saldo is het opdrachtenbudget met € 3,1 miljoen toegenomen. Dit komt met name door:

- Een overboeking van € 3 miljoen en € 0,6 miljoen van het ministerie van BZ naar lenW inzake toegekende HGIS claims. Zie toelichting onder verplichtingen.
- Twee overboekingen van in totaal € 3,4 miljoen van het Deltafonds naar dit beleidsartikel betreffende de in 2019 ontvangen bijdrage van Denemarken en Engeland aan de activiteiten van de Global Commission on Adaptation (GCA). Deze middelen stonden gereserveerd op het Deltafonds en worden nu overgeboekt naar HXII waar de uitgaven worden verantwoord.
- Een beschikking van opdrachten naar bijdragen aan internationale organisaties van € 1,3 miljoen ten behoeve van de Bijdrage aan het World Recourses Institute (WRI) ter ondersteuning van de activiteiten van de Global Commission on Adaptation.
- Een beschikking binnen de HGIS-budgetten op artikel 19 in het kader van de ontvlechting van de Global Centre on Adaptation (GCA) per 1 april 2020. De middelen ter hoogte van € 1,4 miljoen zijn van 19.02.01 overgeboekt naar 19.02.07.
- Een overboeking van artikel 19 naar artikel 20 ter dekking van de nadeelcompensatie aan veehouderijen van € 1,5 miljoen.

19.02.03 Bijdragen aan agentschappen

Er € 8,5 miljoen overgeheveld vanuit diverse artikelen naar artikel 19 ten behoeve van de opdrachtverlening aan de RVO en het RIVM. Zie ook bovenstaande toelichtingen.

Vanuit de eindejaarsmarge 2019 en loon- en prijsbijstelling is € 1,4 miljoen toegevoegd aan deze budgetplaats. De middelen zijn ontvangen op artikel 99 en worden binnen de begroting HXII herverdeeld.

19.02.05 Bijdragen aan (inter-)nationale organisaties

Het kasbudget op dit financieel instrument is met € 1,5 miljoen toegenomen als gevolg van een beschikking binnen artikel 19 ten behoeve van de Bijdrage aan het World Recourses Institute (WRI) ter ondersteuning van de activiteiten van de Global Commission on Adaptation. Deze middelen komen vanaf het opdrachtenbudget internationaal beleid coördinatie en samenwerking (19.02.01).

19.02.07 GCA

Het kasbudget op dit financiële instrument is verhoogd met € 1,4 miljoen. en betreft een beschikking binnen de HGIS-budgetten ten behoeve van de Global Centre on Adaptation (GCA) dat sinds oktober 2019 formeel is omgezet in een stichting.

Het GCA is op verzoek van het United Nations Environment Programme en samen met een aantal *supporting countries* door Nederland als excellent adaptatie kennisinstituut gestart en ondergebracht bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Deze middelen komen vanaf het opdrachtenbudget internationaal beleid coördinatie en samenwerking (19.02.01).

3.8 Artikel 20 Lucht en Geluid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 20 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
20 Lucht en geluid	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	25.845		25.845	2.121	27.966	- 1.960	- 1.894	899	919
Uitgaven	26.045		26.045	4.680	30.725	818	834	899	919
Waarvan juridisch verplicht	100%				100%				
20.01 Gezonde lucht en tegengaan geluidshinder	26.045		26.045	4.680	30.725	818	834	899	919
20.01.01 Opdrachten	2.763		2.763	2.803	5.566	49	49	49	49
- Geluid- en Luchtsanering	2.759		2.763	2.632	5.395	49	49	49	49
- Overige opdrachten	4			171	171				
20.01.03 Bijdragen aan agentschappen	1.539		1.539	- 71	1.468	53	53	54	54
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	1.539		1.539	- 71	1.468	53	53	54	54
20.01.04 Bijdragen aan medeoverheden	21.452		21.452	1.873	23.325	708	724	788	808
- NSL				1.500	1.500				
- Wegverkeerlawaaï	21.452		21.452	373	21.825	708	724	788	808
20.01.07 Bekostiging	291		291	75	366	8	8	8	8
Ontvangsten									

Toelichting Verplichtingen

Per saldo is het verplichtingenbudget op dit artikel met € 2,1 miljoen opgehoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

- Vanuit artikel 20 van het Infrastructuurfonds is € 4,4 miljoen overgeboekt naar artikel 20 ten behoeve van de uitvoering van het Schone Lucht Akkoord (SLA). Zie toelichting onder uitgaven.
- Een overboeking van € 2,5 miljoen naar artikel 19 in het kader van de opdrachtverlening aan het RIVM. Zie toelichting onder uitgaven.

Uitgaven

20.01 Gezonde lucht en tegengaan geluidshinder

20.01.01 Opdrachten

Per saldo is het kasbudget op dit financieel instrument voor het jaar 2020 met € 2,8 miljoen opgehoogd. Dit komt met name door onderstaande mutaties:

- Vanuit artikel 20 van het Infrastructuurfonds is € 4,4 miljoen overgeboekt naar artikel 20 ten behoeve van de uitvoering van het Schone Lucht Akkoord (SLA). Voor de uitvoering van het SLA is € 50 miljoen gereserveerd op het Infrastructuurfonds voor de periode 2020 tot en met 2023. De benodigde middelen worden jaarlijks overgeboekt naar begrotingshoofdstuk XII.
- Een overboeking van € 2,5 miljoen naar artikel 19 in het kader van de opdrachtverlening aan het RIVM voor het uitvoeren van diverse werkzaamheden inzake het programma Lucht en geluid en het Schone Lucht Akkoord. De opdracht aan RIVM wordt verantwoord op artikel 19.

- Daarnaast hebben er herschikkingen van de budgetten op de diverse financiële instrumenten binnen dit artikel plaatsgevonden à € 0,6 miljoen.
- Tevens is er € 0,2 miljoen overgeboekt van artikel 17 naar artikel 20 voor de opdracht aan het RIVM voor het leveren van ondersteuning in de MER-procedure inzake een tweede wijziging van het Luchthavenverkeersbesluit (LVB2).

20.01.04 Bijdrage aan mede-overheden

Het budget voor de bijdrage aan medeoverheden wordt per saldo opgehoogd met € 1,2 miljoen. Dit komt met name door een overboeking van € 1,5 miljoen van artikel 19 naar artikel 20 voor de bekostiging van de nadeelcompensatie aan veehouderijen. In het kader van de Aanpassing van het Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) werkt IenW samen met gemeenten aan het oplossen van knelpunten in geval van overschrijding van de grenswaarden fijnstof op burger- en plattelandswoningen bij veehouderijen. Om de overschrijdingen op te lossen zijn in een aantal gevallen aanvullende maatregelen nodig. Het gaat om besluiten over het ambtshalve wijzigen of het intrekken van een omgevingsvergunning milieu.

3.9 Artikel 21 Duurzaamheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 21 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
21 Duurzaamheid	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	89.535		89.535	- 44.522	45.013	937	592	662	662
Uitgaven	89.644		89.644	- 315	89.329	1.207	592	662	662
Waarvan juridisch verplicht	63%				63%				
21.04 Duurzaamheidsinstrumentarium	1.247		1.247	- 365	882	22	15	15	15
21.04.01 Opdrachten	1.247		1.247	- 365	882	22	15	15	15
21.05 Duurzame productketens	70.975		70.975	5.214	76.189	1.134	519	571	571
21.05.01 Opdrachten	12.127		12.127	- 1.714	10.413	702	87	91	91
- <i>Uitvoering Duurzame Productketens</i>	8.842		8.842	- 1.444	7.398	670	51	22	22
- <i>Overig Opdrachten</i>	3.285		3.285	- 270	3.015	32	36	69	69
21.05.02 Subsidies	49.757		49.757	6.586	56.343	151	151	222	222
- <i>Subsidies duurzame productketens</i>	49.757		49.757	6.073	55.830	151	151	222	222
- <i>Overige subsidies</i>				513	513				
21.05.03 Bijdragen aan agentschappen	7.247		7.247	284	7.531	250	250	250	250
- <i>Waarvan bijdrage aan RWS</i>	7.247		7.247	284	7.531	250	250	250	250
21.05.04 Bijdragen aan medeoverheden	1.374		1.374	50	1.424	23	23		
- <i>Caribisch Nederland Afvalbeheer</i>	1.374		1.374	50	1.424	23	23		
21.05.06 Bijdragen ZBO en RWT	470		470	8	478	8	8	8	8
21.06 Natuurlijk kapitaal	17.422		17.422	- 5.164	12.258	51	58	76	76
21.06.01 Opdrachten	17.422		17.422	- 5.164	12.258	51	58	76	76
21.07 Duurzame Mobiliteit	0		0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten									

Toelichting Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 21 is per saldo met € 44,5 miljoen afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door drie mutaties:

- Zoals eerder toegelicht bij de 2e suppletoire begroting 2019 heeft er een verplichtingschuif van 2020 naar 2019 à € 42,5 miljoen op artikel 21 plaatsgevonden om de verplichting te kunnen aangaan voor de Demonstratieregeling Energie en Klimaat innovatie (DEI+ voor Circulaire Economie) die van 1 augustus 2019 tot en met 22 september 2020 is opengesteld en wordt uitgevoerd door RVO. Het gaat hier om Urgendamiddelen die beschikbaar zijn gesteld door het kabinet om de versnelling en opschaling van de transitie naar een circulaire economie te ondersteunen. Specifiek gaat het om de stimulering van Recycling en biobased kunststoffen en textiel en stimulering van CO2-reducerende maatregelen Circulaire Economie.

- Er is € 6,5 miljoen van artikel 21 op de beleidsbegroting naar artikel 12 van het Infrastructuurfonds gegaan ten behoeve van een tweejarige opdracht aan RWS voor het nemen van CO2-reducerende maatregelen via circulaire initiatieven in de Grond- Weg- en Waterbouw (GWW). Het betreft de inzet van Urgendamiddelen en het benodigde budget wordt overgeboekt naar de budgetplaats op het Infrafonds waar de uitgaven door RWS worden verantwoord.
- In het kader van de maatregelen CO2-reductie (gevolg Urgenda) zijn voor de uitbreiding van de fiscale regelingen MIA/VAMIL in 2020 extra middelen beschikbaar gesteld. € 4,7 miljoen wordt door lenW ingezet voor de middelen voor circulaire maatregelen door bedrijven die tot CO2-reductie leiden. Zie toelichting onder uitgaven.

Uitgaven

21.05 Duurzame productketen

21.05.01 Opdrachten

Het budget aan opdrachten binnen duurzame productketens is per saldo met € 1,7 miljoen verlaagd. Dit komt met name door:

- Een overboeking à € 1,2 miljoen vanuit artikel 21 naar artikel 19 in het kader van opdrachtverlening aan de RVO. De opdracht aan RVO wordt verantwoord op artikel 19. In dit geval gaat het om een opdracht voor het uitvoeren van werkzaamheden voor duurzame landbouw en biotische reststromen, marktprikkels en Nederland circulair in 2050.
- Een overboeking vanuit artikel 21 naar artikel 19 à € 0,8 miljoen in het kader van opdrachtverlening aan het RIVM. De opdracht aan RIVM wordt verantwoord op artikel 19. In dit geval gaat het om een de opdracht voor het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van het programma circulaire economie, luchtkwaliteit en klimaat, geluid en trillingen en luchtkwaliteit en gezondheid.

21.05.02 Subsidies

Het subsidiebudget binnen duurzame productketens is per saldo met € 6,5 miljoen opgehoogd:

- In het kader van de maatregelen CO2-reductie (gevolg Urgenda) zijn in 2020 extra middelen beschikbaar gesteld (€ 14,7 miljoen). € 10 miljoen hiervan is opgenomen in het Belastingplan 2020 en wordt ingezet voor de uitbreiding van de fiscale regelingen Milieu-investeringsaftrek (MIA) en de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (VAMIL). Het resterende bedrag van € 4,7 miljoen wordt bij 1e suppletoire begroting overgeboekt naar de begroting van lenW waar ze zullen worden ingezet voor circulaire maatregelen door bedrijven die tot CO2-reductie leiden. De middelen worden toegevoegd aan de budgetplaats voor subsidies duurzame productketens.
- Er is € 3,6 miljoen vanuit de eindejaarsmarge 2019 en loon- en prijsbestelling toegevoegd. Deze middelen zijn ontvangen op artikel 99 en worden binnen de begroting HXII herverdeeld.
- Er is € 1,7 miljoen overgeboekt vanuit artikel 21 naar artikel 19 in het kader van opdrachtverlening aan het RVO. De opdracht aan RVO wordt verantwoord op artikel 19. De opdracht wordt mede namens andere directies en ministeries verstrekt en de andere partijen hevelen hiervoor budget over.

In de tabel Budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is in regel 1 een bedrag van € 2 miljoen aan subsidieverplichtingen voor het jaar 2020 opgenomen. Dit bedrag heeft betrekking op de mogelijke verlening van een subsidie voor de stimulering van circulair ontwerpen door middel van het programma CIRCO aan TKI CLICKNL. Deze begrotingsvermelding vormt

de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde subsidieverlening(en) als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

In de tabel Budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is in regel 1 een bedrag van € 0,1 miljoen aan subsidieverplichtingen voor het jaar 2020 opgenomen. Dit bedrag heeft betrekking op de mogelijke verlening van een subsidie voor ondersteuning van een betere infrastructuur voor repair aan Stichting Repair Café. Deze begrotingsvermelding vormt de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde subsidieverlening(en) als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

21.06 Natuurlijk kapitaal

21.06.01 Opdrachten

Per saldo wordt het kasbudget voor opdrachten binnen natuurlijk kapitaal met € 5,2 miljoen verlaagd:

- Dit komt grotendeels door een overheveling van € 6,5 miljoen van artikel 21 op de beleidsbegroting naar artikel 12 op het Infrastructuurfonds ten behoeve van een tweejarige opdracht aan RWS voor het nemen van CO₂-reducerende maatregelen via circulaire initiatieven in de Grond- Weg- en Waterbouw (GWW). Zie ook bovenstaande toelichting.
- Daarnaast is er € 1,4 miljoen vanuit de eindejaarsmarge 2019 en loon- en prijsbijstelling toegevoegd. Deze middelen zijn ontvangen op artikel 99 en worden binnen de begroting HXII herverdeeld.

3.10 Artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 22 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
22 Omgevingsveiligheid en milieurisico's	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	31.241		31.241	14.059	45.300	1.372	669	916	917
Uitgaven	34.204		34.204	8.740	42.944	232	354	601	602
Waarvan juridisch verplicht	67%				53%				
22.01 Veiligheid chemische stoffen	8.540		8.540	- 800	7.740	- 380	- 379	- 349	- 348
22.01.01 Opdrachten	5.718		5.718	- 1.516	4.202	- 1.511	- 1.503	- 1.441	- 1.440
22.01.02 Subsidies	265		265	208	473	42	35	3	3
22.01.03 Bijdragen aan agentschappen	2.557		2.557	508	3.065	89	89	89	89
- <i>Waarvan bijdrage aan RWS</i>	<i>2.337</i>		<i>2.337</i>	<i>500</i>	<i>2.837</i>	<i>81</i>	<i>81</i>	<i>81</i>	<i>81</i>
- <i>Overige bijdragen</i>	<i>220</i>		<i>220</i>	<i>8</i>	<i>228</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>8</i>
22.01.06 Bijdrage ZBO's/ RWT's						1.000	1.000	1.000	1.000
22.02 Veiligheid biotechnologie	3.770		3.770	67	3.837	49	49	49	49
22.02.01 Opdrachten	3.770		3.770	67	3.837	49	49	49	49
22.03 Veiligheid bedrijven en transport	21.894		21.894	9.473	31.367	563	684	901	901
22.03.01 Opdrachten	8.478		8.478	4.019	12.497	379	- 104	113	113
- <i>Omgevingsveiligheid</i>	<i>4.329</i>		<i>4.329</i>	<i>273</i>	<i>4.602</i>	<i>533</i>	<i>522</i>	<i>569</i>	<i>569</i>
- <i>Overige Opdrachten</i>	<i>4.149</i>		<i>4.149</i>	<i>3.746</i>	<i>7.895</i>	<i>- 154</i>	<i>- 626</i>	<i>- 456</i>	<i>- 456</i>
22.03.02 Subsidies	3.849		3.849	3.860	7.709	50	50	50	50
- <i>Asbest</i>									
- <i>Subsidie Inrichting & Transparantie</i>	<i>3.284</i>		<i>3.284</i>	<i>3.820</i>	<i>7.104</i>	<i>40</i>	<i>40</i>	<i>40</i>	<i>40</i>
- <i>Overige Subsidies</i>	<i>565</i>		<i>565</i>	<i>40</i>	<i>605</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>10</i>
22.03.03 Bijdragen aan agentschappen	1.521		1.521	820	2.341	52	52	52	52
- <i>Waarvan bijdrage aan RWS</i>	<i>1.521</i>		<i>1.521</i>	<i>820</i>	<i>2.341</i>	<i>52</i>	<i>52</i>	<i>52</i>	<i>52</i>
22.03.04 Bijdragen aan medeoverheden	5.000		5.000	88	5.088				
22.03.09 Inkomensoverdrachten	3.046		3.046	686	3.732	82	686	686	686
- <i>Mesothelium en asbestose</i>	<i>3.046</i>		<i>3.046</i>	<i>686</i>	<i>3.732</i>	<i>82</i>	<i>686</i>	<i>686</i>	<i>686</i>
Ontvangsten	250		250		250				

Toelichting Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 22 is met € 14,0 miljoen opgehoogd. Per saldo komt dit primair door onderstaande mutaties:

- Vanwege besluitvorming in de Eerste Kamer omtrent het niet doorgaan van het wettelijke verbod op asbestdaken is in 2019 een vertraging (€ 5,0 miljoen) ontstaan op het programma 'Asbest eraf, duurzaam erop'. Deze middelen zijn bij de tweede supplettoire begroting in 2019 ingeleverd bij Financiën en worden nu middels de eindejaarsmarge opgevraagd om uitvoering te geven aan het programma.

- Er heeft een technische correctie van € 2,9 miljoen van het verplichtingenbudget plaatsgevonden binnen het opdrachtenbudget veiligheid biotechnologie om kas en verplichtingen aan elkaar gelijk te stellen.
- Er heeft een technische correctie van € 2,0 miljoen van het verplichtingenbudget plaatsgevonden binnen het subsidiebudget veiligheid bedrijven en transport om kas en verplichtingen aan elkaar gelijk te stellen.
- Vanuit artikel 14 is € 1,0 miljoen overgeboekt naar subsidies veiligheid bedrijven en transport vanwege de kosten voor de tegemoetkoming aan vuurwerkondernemers voor het verwerken en het opruimen van restvoorraden. Deze uitgaven worden verantwoord op artikel 22.
- Vanuit de ministeries van JenV en EZK is € 2,0 miljoen overgeboekt naar subsidies veiligheid bedrijven en transport vanwege de kosten voor de tegemoetkoming aan vuurwerkondernemers voor het verwerken en het opruimen van restvoorraden. Deze uitgaven worden verantwoord op artikel 22.
- Er is vanaf het opdrachtenbudget chemische stoffen € 0,5 miljoen overgeheveld aan het ministerie van VWS voor de advieswerkzaamheden van de Gezondheidsraad op het aandachtsgebied leefomgeving.
- Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden CTGB. De benodigde middelen à € 1,0 miljoen voor de vergoeding van de werkzaamheden van het CTGB worden overgeboekt naar LNV vanaf artikel 22.

Uitgaven

22.01 Veiligheid chemische stoffen

22.01.01 Opdrachten

Per saldo is er het opdrachtenbudget veiligheid chemische stoffen met € 1,6 miljoen verlaagd. Dit komt met name door onderstaande mutaties:

- Er is vanaf het opdrachtenbudget chemische stoffen € 0,5 miljoen overgeheveld aan het ministerie van VWS voor de advieswerkzaamheden van de Gezondheidsraad op het aandachtsgebied leefomgeving.
- Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden CTGB is een ZBO. De benodigde middelen à € 1,0 miljoen voor de vergoeding van de werkzaamheden van het CTGB worden overgeboekt naar het daarvoor bestemde instrument op artikel 22.

22.03 Veiligheid bedrijven en transport

22.03.01 Opdrachten

Per saldo is het kasbudget voor opdrachten veiligheid bedrijven en transport met € 4,0 miljoen toegenomen. Dit komt met name door onderstaande mutaties:

- Vanwege besluitvorming in de Eerste Kamer omtrent het niet doorgaan van het wettelijke verbod op asbestdaken is in 2019 een vertraging (€ 5,0 miljoen) ontstaan op het programma 'Asbest eraf, duurzaam erop'. Deze middelen zijn bij de tweede supplettoire begroting in 2019 ingeleverd bij Financiën en worden nu middels de eindejaarsmarge opgevraagd om uitvoering te geven aan het programma.
- Er heeft een herschikking van € 0,6 miljoen van de budgetten binnen artikel 22 plaatsgevonden ten behoeve van het verlenen van inkomensoverdrachten aan mesothelioomslachtoffers van asbest.
- Er heeft een herschikking van € 0,5 miljoen van de budgetten binnen artikel 22 plaatsgevonden in het kader van de opdrachtverlening aan RWS voor 2020.

22.03.02 Subsidies

Per saldo is het kasbudget voor subsidies ten behoeve van veiligheid bedrijven en transport met € 3,9 miljoen verhoogd. Dit komt met name door onderstaande mutaties:

- Vanuit artikel 14 is € 1,0 miljoen overgeheveld naar subsidies veiligheid bedrijven en transport vanwege de kosten voor de tegemoetkoming aan vuurwerkondernemers voor het verwerken en het opruimen van restvoorraden. Deze uitgaven worden verantwoord op artikel 22.
- Vanuit de ministeries van JenV en EZK is € 2,0 miljoen overgeboekt naar subsidies veiligheid bedrijven en transport vanwege de kosten voor de tegemoetkoming aan vuurwerkondernemers voor het verwerken en het opruimen van restvoorraden. Deze uitgaven worden verantwoord op artikel 22.
- Er is € 0,7 miljoen toegevoegd uit de eindejaarsmarge vanwege kasvertragingen in 2019. De verplichtingen zijn al eerder aangegaan. Tevens is € 0,1 miljoen aan het subsidiebudget toegevoegd na uitkering van de loon- en prijsbijstelling.

3.11 Artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 23 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
23 Meteorologie, seismologie en aardobservatie	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	57.530		57.530	- 160	57.370	5.767	1.314	1.131	- 1.829
Uitgaven	57.643		57.643	- 160	57.483	5.767	1.314	1.131	- 1.829
Waarvan juridisch verplicht	100%				100%				
23.01 Meteorologie en seismologie	35.336		35.336	949	36.285	1.056	1.014	948	918
23.01.03 Bijdragen aan agentschappen	34.396		34.396	949	35.345	1.056	1.014	948	918
- KNMI: Meteorologie	32.666		32.666	905	33.571	1.014	974	908	878
- KNMI: Seismologie	985		985	25	1.010	25	23	23	23
- KNMI: Caribisch Nederland	745		745	19	764	17	17	17	17
23.01.05 Bijdragen aan internationale organisaties	940		940		940				
- Contributie aan WMO (HGIS)	940		940		940				
23.02 Aardobservatie	22.307		22.307	- 1.109	21.198	4.711	300	183	- 2747
23.02.03 Bijdragen aan agentschappen	22.307		22.307	- 1.109	21.198	4.711	300	183	- 2747
- KNMI: Aardobservatie	22.307		22.307	- 1.109	21.198	4711	300	183	- 2747
Ontvangsten									

Toelichting

Uitgaven

23.01 Meteorologie en Seismologie

23.01.03 Bijdragen aan Agentschappen

De naar boven bijgestelde raming voor Meteorologie betreft de toevoeging van de loon- en prijsbijstelling.

23.02 Aardobservatie

23.02.03 Bijdrage aan agentschappen

Dit betreft een kasschuif à € 4,5 miljoen om de middelen voor de te betalen contributie aan EUMETSAT te actualiseren en in het juiste ritme te plaatsen. Er wordt € 1,5 miljoen doorgeschoven vanuit 2020 naar 2021 en € 3 miljoen naar voren gehaald uit 2024 naar 2020 om per saldo € 4,5 miljoen aan benodigde middelen in 2021 te plaatsen.

3.12 Artikel 24 Handhaving en Toezicht

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 24 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
24 Handhaving en toezicht	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	123.234		123.234	2.879	126.113	2.465	1.874	1.722	1.478
Uitgaven	123.234		123.234	2.879	126.113	2.465	1.874	1.722	1.478
Waarvan juridisch verplicht	100%				100%				
24.01 Handhaving en toezicht	123.234		123.234	2.879	126.113	2.465	1.874	1.722	1.478
24.01.03 Bijdragen aan het agentschap ILT	123.234		123.234	2.879	126.113	2.465	1.874	1.722	1.478
- Waarvan bijdrage aan agentschap ILT	123.234		123.234	2.879	126.113	2.465	1.874	1.722	1.478
Ontvangsten									

Toelichting Verplichtingen

Bij de 1e suppletoire begroting worden er middelen toegevoegd aan de begroting van de ILT. De ILT ontvangt vanuit artikel 99 Nog Onverdeeld de loon- en prijsbijstelling voor 2020. Verder is er een verrekening van structurele bedrijfsvoeringskosten. Daarnaast ontvangt de ILT een bijdrage voor het wegwerken van achterstanden en middelen voor de handhaving van de Afsluitdijk.

Uitgaven 24.01 Handhaving en Toezicht

Zie toelichting verplichtingen.

3.13 Artikel 25 Brede Doeluitkering

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 25 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
25 Brede doeluitkering	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	909.220		909.220	23.104	932.324				
Uitgaven	920.515		920.515	32.936	953.451				
Waarvan juridisch verplicht	100%				100%				
25.01 Brede doeluitkering	920.515		920.515	32.936	953.451				
Ontvangsten									

Toelichting

25.01 Brede doeluitkering

De uitgaven op dit artikel zijn bij de eerste supplettoire begroting met € 32,9 miljoen verhoogd. Dit betreft met name de toevoeging van de loon en prijsbijstelling (€ 23,6 miljoen). Deze middelen zijn ontvangen op artikel 99 en worden binnen de begroting HXII herverdeeld. Daarnaast zijn er overboekingen van het Infrastructuurfonds ten behoeve van Slimme en Duurzame mobiliteit (€ 4,9 miljoen), Snelfietsroutes (€ 2,6 miljoen), het project CID Binckhorst (€ 0,9 miljoen) en Beter Benutten (€ 0,5 miljoen). Conform de wet BDU zijn vorig jaar de bedragen als verplichting vastgelegd.

3.14 Artikel 26 Bijdrage Investeringsfondsen

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art. 26 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
26 Bijdrage investeringsfondsen	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	6.981.233		6.981.233	- 470.387	6.510.846	- 462.731	- 548.153	5.861	- 113.559
Uitgaven	6.979.233		6.979.233	- 469.236	6.509.997	- 464.231	- 551.653	4.861	- 113.609
26.01 Bijdrage aan het Infrastructuurfonds	6.046.994		6.046.994	- 363.548	5.683.446	- 545.773	- 525.607	- 192.423	- 253.625
26.02 Bijdrage aan het Deltafonds	932.239		932.239	- 105.688	826.551	81.542	- 26.046	197.284	140.016
Ontvangsten									

Toelichting Verplichtingen

De verplichtingenmutaties zijn een weerspiegeling van de onderstaande kasmutaties

26.01 Bijdrage aan het Infrastructuurfonds

De bijdrage vanuit de beleidsbegroting Hoofdstuk XII aan het Infrastructuurfonds voor het jaar 2020 wordt met € € 363,5 miljoen verlaagd. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht. Voor meer detail wordt verwezen naar het Infrastructuurfonds en Deltafonds.

- De kasschuif van € -166,4 miljoen. Als gevolg van het geactualiseerde programma en om voldoende overprogrammering te creëren op het Infrastructuurfonds is er een kasschuif met het generale beeld verwerkt op de begroting van het Infrastructuurfonds. De kasschuif heeft een meerjarige doorwerking en zal bij de artikelsgewijze toelichting nader toegelicht worden. Met deze kasschuif is er een overprogrammering van € 428,7 miljoen gecreëerd in 2020. De totale overprogrammering in de begrotingsperiode (2020-2024) bedraagt € 2.210,4 miljoen op het Infrastructuurfonds. In de ontwerpbegroting 2021 zal de hoogte van de overprogrammering van een actualisatie worden voorzien als gevolg van de begrotingsvoorstellen.
- De DBFM inpassing van € -143,1 miljoen. In 2020 wordt het project A9 Badhoevedorp Holendrecht omgezet naar een DBFM-concstructie. Hierdoor wordt het kader op het Infrastructuurfonds verlaagd met € 143,1 miljoen in 2020.

26.02 Bijdrage aan het Deltafonds

De bijdrage vanuit de beleidsbegroting Hoofdstuk XII aan het Deltafonds voor het jaar 2020 wordt met € 105,7 miljoen verlaagd. De belangrijkste mutaties zijn:

- De kasschuif van € 94,9 miljoen. Als gevolg van het geactualiseerde programma en om voldoende overprogrammering te creëren op het Deltafonds is er een kasschuif met het generale beeld verwerkt op de begroting van het Deltafonds. De kasschuif heeft een meerjarige doorwerking en zal bij de artikelsgewijze toelichting nader toegelicht worden. Met deze kasschuif is er een overprogrammering van € 46 miljoen gecreëerd in 2020. De totale overprogrammering in de begrotingsperiode (2020-2024) bedraagt € 24 miljoen op het Deltafonds.

In de ontwerpbegroting 2021 zal de hoogte van de overprogrammering van een actualisatie worden voorzien als gevolg van de begrotingsvoorstellen.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 97 Algemeen Kerndepartement

Budgettaire gevolgen van beleid art. 97 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
97 Algemeen departement	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	43.309		43.309	27.335	70.644	- 3.575	- 3.586	922	922
Uitgaven	60.451		60.451	19.802	80.253	984	918	922	922
97.01 Algemeen departement	53.751		53.751	19.684	73.435	984	918	922	922
97.01.01 Opdrachten	30.284		30.284	19.091	49.375	391	325	328	328
- van A naar Beter	1.790		1.790	183	1.973	31	32	33	33
- Ext. Juridische adv.	1.462		1.462	90	1.552	25	28	29	29
- Onderzoeken PBL	2.286		2.286	1.635	3.921	40	40	41	41
- Onderzoeken ANVS	3.581		3.581	263	3.844	65	65	66	66
- Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing	7.169		7.169	126	7.295	125	125	125	125
- Regeringsvliegtuig	9.183		9.183	16.384	25.567	162	162	162	162
- Overige Opdrachten	4.813		4.813	410	5.223	- 57	- 127	- 128	- 128
97.01.02 Subsidies	1.328		1.328		1.328				
97.01.03 Bijdragen aan agentschappen	22.139		22.139	593	22.732	593	593	594	594
- Waarvan bijdrage aan ILT	12.737		12.737	381	13.118	381	381	381	381
- Waarvan bijdrage aan KNMI	213		213	5	218	5	5	5	5
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	2.713		2.713	93	2.806	93	93	94	94
- Overige bijdragen aan agentschappen	6.476		6.476	114	6.590	114	114	114	114
97.01.06 Bijdragen aan ZBO's/ RWT's	0		0		0				
- StAB	0		0		0				
97.02 Sanering Thermphos	6.700		6.700	118	6.818				
97.02.02 Subsidies	6.700		6.700	118	6.818				
- Sanering Thermphos	6.700		6.700	118	6.818				
Ontvangsten	1.101		1.101	1.794	2.895				

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties hangen samen met onderstaande uitgavenmutaties. Het verschil betreft voornamelijk een verplichtingschuif van de jaren 2021 en 2022 naar 2020 voor het vastleggen van een opdracht aan het RIVM door het Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing (DCC) (€ 8,9 miljoen). Dit voor het in stand houden van de CBRN (chemische, biologische, radiologische en nucleaire stoffen) -responsorganisatie. Daarnaast heeft een schuif van 2020 naar 2019 plaats gevonden t.b.v. de Innovatie Estafette (-€ 1 miljoen) en is een Eindejaarsmarge voor overlopende verplichtingen uitgekeerd (€ 0,4 miljoen).

97.01 lenW-brede programmamiddelen

97.01.01 Opdrachten

De extra uitgaven betreft voornamelijk de uitgaven voor de inkleding van het Regeringsvliegtuig die in 2019 niet meer tot betaling zijn gekomen. Deze middelen worden aan de lenW begroting toegevoegd, omdat de betaling in 2020 plaatsvindt (€ 16,2 miljoen). Tevens verwacht PBL extra opbrengsten uit opdrachten voor contractonderzoek waarvan een deel wordt gerealiseerd met de inzet van tijdelijk personeel (€ 1,5 miljoen). De toename overige opdrachten betreft de bijdrage van ministeries van LNV, EZK en BZK aan de Innovatie Estafette (€ 1,0 miljoen) en de verschuiving op het gebied van communicatie van het uitzetten van onderzoek naar het in eigen beheer uitvoeren ervan (-€ 0,4 miljoen) en diverse kleine herschikkingen naar apparaat (-€ 0,2 miljoen). Daarnaast is de Eindejaarsmarge toegevoegd (€ 0,4 miljoen) en de uitgekeerde Loon- en prijsbijstelling (€ 1,1 miljoen).

97.02 Sanering Thermphos

97.02.02 Subsidies

Dit betreft de uitgekeerde Loon- en prijsbijstelling (€ 0,1 miljoen).

Ontvangsten

De verhoging betreft voornamelijk de opbrengst van de onderzoeksopdrachten van PBL waarvan een deel wordt ingezet door eigen personeel.

4.2 Artikel 98 Apparaatsuitgaven Kerndepartement

Budgettaire gevolgen van beleid art. 98 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
98 Apparaatsuitgaven kerndepartement	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	308.390	0	308.390	28.805	337.195	19.292	14.579	13.528	13.509
Uitgaven	312.445	0	312.445	37.025	349.470	25.227	18.261	13.528	13.509
98.01 Personele uitgaven	226.294	0	226.294	33.314	259.608	22.406	15.391	12.512	12.485
- waarvan eigen personeel	207.373	0	207.373	20.926	228.299	14.264	11.495	10.944	10920
- waarvan externe inhuur	12.164	0	12.164	12.197	24.361	7.956	3.727	1.398	1395
- waarvan overige personele uitgaven	6.757	0	6.757	191	6.948	186	169	170	170
98.02 Materiele uitgaven	86.151	0	86.151	3.711	89.862	2.821	2.870	1.016	1.024
- waarvan ICT	18.383	0	18.383	6.059	24.442	2.373	2.302	376	376
- waarvan bijdrage aan SSO's	40.896	0	40.896	4.361	45.257	1.843	1.977	1.977	1977
- waarvan overige materiële uitgaven	26.872	0	26.872	- 6.709	20.163	- 1.395	- 1.409	- 1.337	- 1329
Ontvangsten	5.430	0	5.430	7.790	13.220	2.462	2.348	0	0

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties zijn het gevolg van onderstaande uitgavenmutaties. Het verschil is voornamelijk het gevolg van eerdere verplichtingschuiven van 2020 naar 2019 ten behoeve van het aangaan van detachering- en inhuurcontracten (€ 2,6 miljoen) en een meerjarige verplichting van het contract voor het beheer van SAP (€ 3,5 miljoen) en de Eindejaarsmarge voor overlopende verplichtingen (€ 2,8 miljoen).

98.01 Personele uitgaven

De verhoging van de uitgaven eigen personeel betreft overwegend:

- De uitgekeerde Loon- en prijsbijstelling 2020 (€ 6,9 miljoen)
- De herverdeling binnen dit artikel van de met OB2020 generaal toegekende middelen ter compensatie voor de invoering van het Individueel Keuze Budget in 2020 (€ 6,2 miljoen). Deze waren aanvankelijk op een centraal budget bij Overige materiële budget geboekt.;
- Een verdere afbouw van externe inhuur naar Eigen personeel (€ 1,3 miljoen);
- De structurele verrekening van de overboeking van de bedrijfsvoeringstaken van ILT naar de Bestuurskern (€ 2,3 miljoen);
- Diverse bijdragen waaronder een bijdrage van BUZA voor SAP (€ 0,5 miljoen), een bijdrage van RWS en BZK voor het beheer van OLO (€ 0,4 miljoen) en bijdragen voor aanvullend contractonderzoek door het PBL (€ 0,6 miljoen) en Standaard Platform (€ 0,1 miljoen), waar deels ontvangsten tegenover staan;
- Er zijn binnen HXII gelden vrijgemaakt voor de instelling van de WOB-unit bij HBJZ (€ 0,4 miljoen);
- Vanuit het IF zijn bedragen overgeboekt i.h.k.v. ERTMS (€ 0,3 miljoen), de inzet voor de Projecten Pool t.b.v. Wegen en Verkeersveiligheid (€ 0,4 miljoen) en voor de Digitale Transport Strategie (€ 0,4 miljoen) en dienstverlening Deltacommissaris (€ 0,1 miljoen);
- Toegekende Eindejaarsmarge € 0,4 miljoen;
- Diverse kleine herschikkingen (€ 0,6 miljoen).

De hogere inhuur is met name het gevolg van:

- De uitgekeerde Loon- en prijsbijstelling 2020 (€ 0,4 miljoen)
- Overboekingen van gereserveerde gelden vanuit het IF en DF voor inhuur op programma's Duurzame Mobiliteit, Mobiliteit en Gebieden en Innovatie en Mobiliteit (€ 4,2 miljoen), de voorbereidingen van de Vrachtwagenheffing (€ 2,4 miljoen) en de activiteiten voor de Global Commission on Adaptation (GCA) (€ 1,4 miljoen);
- Bijdragen vanuit de programmabudgetten ingezet voor de inhuur voor o.a. de PFAS TASK Force, het Versnellingshuis Circulaire Economie, de Impulsregeling Ruimtelijke Adaptatie, het Plan MER, en de monitoring en evaluatie van de gedragsmaatregelen naar duurzame mobiliteit waaronder de campagnes «Band op Spanning» en «Het Nieuwe Rijden» en activiteiten i.h.k.v. het programma Vervolgprojecten Planning Metrix (VPM) (Klimaatakkoord) (samen € 1,7 miljoen);
- Inhuur voor dienstverlening m.b.t. het Standaard Platform (€ 1,0 miljoen), waar ontvangsten tegenover staan;
- Toegekende Eindejaarsmarge € 1,1 miljoen.

Overige personele uitgaven:

- Dit betreft de uitgekeerde Loon- en prijsbijstelling 2020 (€ 6,9 miljoen)

98.02 Materiële uitgaven

De toename van uitgaven aan ICT betreft voornamelijk:

- De uitgekeerde Loon- en prijsbijstelling 2020 (€ 0,3 miljoen)
- (Interne) ICT-dienstverlening waar ontvangsten tegenover staan (€ 5,2 miljoen) voornamelijk m.b.t. de beheerkosten SAP door RWS en BUZA (€ 4,6 miljoen);
- Een herschikking van de kosten van HPRM hosting van ICT naar Bijdragen Rijksbrede SSO (-€ 0.8 miljoen);
- Meerkosten transitie PBL naar SSC Campus (€ 0,5 miljoen).;
- Toegekende Eindejaarsmarge € 0,9 miljoen.

Hogere bijdragen Rijksbrede SSO zijn overwegend het gevolg van:

- De uitgekeerde Loon- en prijsbijstelling 2020 (€ 0,7 miljoen)
- De structurele overheveling van huisvestingskosten ANVS van Materieel (€ 1,5 miljoen);
- Extra bijdragen t.b.v. het Standaard Platform waar ontvangsten tegenover staan (€ 0,7 miljoen);
- Een herschikking van de kosten van HPRM hosting van ICT naar Bijdragen Rijksbrede SSO (€ 0.8 miljoen);
- Interne dienstverlening o.a. t.b.v. de Deltacommissaris (€ 0,4 miljoen);
- Toegekende Eindejaarsmarge € 0,2 miljoen.

Lagere uitgaven Materieel overwegend als gevolg van:

- De uitgekeerde Loon- en prijsbijstelling 2020 (€ 0,4 miljoen)
- De herverdeling van de met OB2020 generaal toegekende middelen ter compensatie voor de invoering van het Individueel Keuze Budget in 2020 (-€ 6,2 miljoen). Deze zijn aanvankelijk op een centraal budget bij Overige materiële budget geboekt;
- De structurele overheveling van huisvestingskosten ANVS van Materieel (- € 1,5 miljoen);
- Bijdrage RWS in kosten Open Overheid (€ 0,9 miljoen);
- Diverse kleine herschikkingen (-€ 0,6 miljoen);
- Toegekende Eindejaarsmarge € 0,2 miljoen.

Ontvangsten

De hogere ontvangsten zijn onder andere het gevolg van:

- Diverse bijdragen waaronder een bijdrage van BUZA voor SAP (€ 0,5 miljoen), een bijdrage van RWS en BZK voor het beheer van OLO (€ 0,4 miljoen);
- Bijdragen t.b.v. het Standaard Platform (€ 1,7 miljoen);
- (Interne) ICT-dienstverlening waar ontvangsten tegenover staan (€ 5,2 miljoen) voornamelijk m.b.t. de beheerkosten SAP.

4.3 Artikel 99 Nog onverdeeld

Budgettaire gevolgen van beleid art. 99 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
99 Nog onverdeeld	Ontwerp- begroting 2020 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vast- gestelde begroting 2020 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	861	- 861	0	143.826	143.826	144.733	143.796	152.275	150.953
Uitgaven	861	- 861	0	137.967	137.967	144.733	143.796	152.275	150.953
99.01 Nominaal en onvoorzien	861	- 861	0	137.967	137.967	144.733	143.796	152.275	150.953
99.01.01 Onvoorzien	861	- 861	0	137.967	137.967	144.733	143.796	152.275	150.953
Ontvangsten									

Toelichting

99.01 Nominaal en Onvoorzien

Bij de 1e suppletoire begroting worden de loon en prijsbijstelling tranche 2020 (€ 186,2 miljoen) en de eindejaarsmarge 2019 (€ 17,3 miljoen) toegevoegd aan de beleidsbegroting hoofdstuk XII en geplaatst op artikel 99 Nog Onverdeeld. De eindejaarsmarge wordt reeds volledig toebedeeld aan de diverse artikelen binnen de begroting hoofdstuk XII en de loon- en prijsbijstelling voor een deel. Het overige deel van de loon en prijsbijstelling wordt bij Ontwerpbegroting 2021 toebedeeld aan de diverser artikelen binnen de begrotingen hoofdstuk XII, Infrastructuurfonds en Deltafonds.

5 Agentschappen

Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften worden hieronder de exploitatie- en kasstroomoverzichten opgenomen van agentschappen waarbij sprake is van cumulatieve mutaties (in totaal) groter dan 5 procent van de oorspronkelijk vastgestelde begroting of cumulatieve mutaties (in totaal) groter dan € 20 miljoen ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting.

5.1 Rijkswaterstaat

Exploitatieoverzicht baten-lastenagentschap RWS Eerste supplettoire begroting 2020 (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e supplettoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
Baten			
Omzet moederdepartement	2.313.974	157.287	2.471.261
Omzet overige departementen	54.990	16.344	71.334
Omzet derden	191.758	13.129	204.887
Omzet nog uit te voeren werkzaamheden	245.055	66.041	311.096
Rentebaten	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	3.000	0	3.000
Totaal baten	2.808.777	252.801	3.061.578
Lasten			
Apparaatskosten	1.150.064	80.899	1.230.963
- Personele kosten	904.161	68.247	972.408
<i>Waarvan eigen personeel</i>	849.993	32.571	882.564
<i>Waarvan inhuur externen</i>	54.168	35.676	89.844
<i>Waarvan overige personele kosten</i>	0	0	0
- Materiële kosten	245.903	12.652	258.555
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	32.478	0	32.478
<i>Waarvan bijdrage aan SSO's</i>	76.114	- 8.897	67.217
<i>Waarvan overige materiële kosten</i>	137.311	21.549	158.860
Beheer en Onderhoud	1.616.220	182.846	1.799.066
Rentelasten	1.063	- 318	745
Afschrijvingskosten	23.430	- 2.403	21.027
- Materieel	23.020	- 2.403	20.617
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	5.129	481	5.610
<i>Waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	17.891	- 2.884	15.007
- Immaterieel	410	0	410
Overige lasten	0	3.800	3.800
<i>Waarvan dotaties voorzieningen</i>	0	3.800	3.800
<i>Waarvan bijzondere lasten</i>	0	0	0
Totaal lasten	2.790.777	264.824	3.055.601
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	18.000	- 12.023	5.977
Agentschapsdeel Vpb-lasten	9.000	- 8.870	130
Saldo van baten en lasten	9.000	- 3.153	5.847
Dotatie aan reserve Rijksrederij	9.000	- 3.153	5.847
Te verdelen resultaat	0	0	0

Toelichting

Baten

Omzet moederdepartement

De hogere omzet moederdepartement ten opzichte van de begroting 2020 van € 157,3 miljoen wordt met name veroorzaakt door het versnellen van onderhoudswerkzaamheden (€ 65,8 miljoen), het uitkeren van de loon- en prijsbijstelling 2020 om de vastgestelde tarieven per FTE en de budgetten voor beheer en onderhoud op prijspeil 2020 te brengen (€ 54,9 miljoen), het uitvoeren van de opdracht voor het nemen van CO2-reducerende maatregelen via circulaire initiatieven in de Grond- Weg- en Waterbouw (€ 6,5 miljoen) en het uitvoeren van de pilot harde laag Nijmegen om de bevaarbaarheid op de korte termijn bij Nijmegen te verbeteren, voorbereidend op een duurzaam beheer van de rivierbodem (€ 6,0 miljoen).

Het ministerie van Financiën heeft een aanwijzing voor de wijze van presenteren van de omzet moederdepartement afgegeven, welke is opgenomen in de leeswijzer. De kern is dat de omzet moederdepartement alleen die bijdragen dient te omvatten die een directe relatie hebben met de door het agentschap geleverde en in rekening gebrachte producten / diensten. Als gevolg van deze aanwijzing is de wijze van presenteren van de omzet moederdepartement in bovenstaand exploitatieoverzicht niet aangepast. Er bestaat namelijk een directe relatie tussen de bijdragen van het moederdepartement en de te leveren prestaties. Met de ADR is afgesproken dat de koppeling tussen de ontvangen bijdragen en de geleverde prestaties nader zal worden geduïd, zodat een deugdelijke verantwoording van de geleverde prestaties gekoppeld aan de ontvangen bijdragen mogelijk is.

Omzet overige departementen

De hogere omzet overige departementen ten opzichte van de begroting 2020 van € 16,3 miljoen wordt met name veroorzaakt door de aanvullende bijdrage van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) voor het uitvoeren van de werkzaamheden voor het programma Aan de slag met de Omgevingswet (€ 14,9 miljoen).

Omzet derden

De hogere omzet derden ten opzichte van de begroting 2020 van € 13,1 miljoen wordt met name veroorzaakt door hogere opbrengsten uit de pacht van benzinstations en de ingebruikgeving van RWS areaal (huur, pacht) (€ 11,5 miljoen). Deze opbrengsten worden via het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) ontvangen. De hogere opbrengsten uit de ingebruikgeving van RWS areaal is met name het gevolg van de administratieve verwerking van correcties in de kadastrale tenaamstelling van contracten (o.a. Grote Wateren) en de extra opbrengsten uit de grond huur voor windturbines op RWS grond.

Omzet nog uit te voeren werkzaamheden

Een deel van de kosten beheer en onderhoud wordt dit jaar gefinancierd vanuit de balanspost Nog Uit Te Voeren Werkzaamheden (NUTW). De balanspost NUTW zal dit jaar naar verwachting afnemen met € 311,1 miljoen van € 516,7 miljoen ultimo 2019 naar € 205,6 miljoen ultimo 2020.

Lasten

Apparaatskosten

Personele kosten

De personele kosten bestaan uit de kosten van het eigen personeel en de kosten van de ingehuurd capaciteit voor de uitvoering van kerntaken.

De hogere kosten eigen personeel ten opzichte van de begroting 2020 van € 32,6 miljoen zijn met name het gevolg van de CAO loonstijging per 1 januari 2020 van 2% en de premiestijgingen van de werkgeversverzekeringen en het ABP Arbeidsongeschiktheidspensioen per 1 januari 2020 van in totaal 0,55%. Daarnaast worden de hogere personele kosten veroorzaakt door het aantrekken van capaciteit voor de toegenomen productieopgave van RWS.

De hogere inhuur op apparaat (kerntaken) ten opzichte van de begroting van € 35,7 miljoen worden met name veroorzaakt door de hogere productieopgave van RWS, waardoor ook de kosten voor eigen personeel van RWS zijn toegenomen. Daarnaast blijft het door krapte op de arbeidsmarkt voor specialistische functies moeilijk om de benodigde capaciteit op kerntaken volledig te kunnen invullen met eigen personeel.

Materiële kosten

De hogere materiële kosten ten opzichte van de begroting 2020 van € 12,7 miljoen worden met name veroorzaakt door het beheer en onderhoud aan de apparaatgebonden gebouwen van RWS.

Beheer en onderhoud

De hogere kosten beheer en onderhoud ten opzichte van de begroting 2020 van € 182,8 miljoen worden met name veroorzaakt door het versnellen van onderhoudswerkzaamheden en door meer werkzaamheden die in eerdere jaren waren gepland uit te voeren dan begroot.

Rentelasten

De rentelasten zijn ten opzichte van de begroting 2020 met € 0,3 miljoen naar beneden bijgesteld omdat zowel de investeringen in het lopende jaar als de afgelopen jaren lager zijn dan van tevoren gepland.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten zijn ten opzichte van de begroting 2020 met € 2,4 miljoen naar beneden bijgesteld omdat zowel de investeringen in het lopende jaar als de afgelopen jaren lager zijn dan van tevoren gepland.

Overige lasten

Dit betreft de verwachte dotatie aan de in 2019 nieuw gevormde voorziening groot onderhoud vaartuigen. Zie de toelichting onder de dotatie aan reserve Rijksrederij.

Dotatie aan reserve Rijksrederij

Het verschil tussen de doorbelaste rente en afschrijvingskosten voor de vaartuigen van de Rijksrederij op basis van vervangingswaarde (waarop de tarieven worden gebaseerd) en de afschrijvings- en rentekosten op basis van de historische kostprijs (waarop de vaartuigen worden gewaardeerd) is ten opzichte van de begroting 2020 naar boven bijgesteld van € 9,0 miljoen naar € 9,6 miljoen. Dit verschil werd in voorgaande jaren volledig gedoteerd aan de reserve Rijksrederij. Als gevolg van nieuwe verslaggevingsvoorschriften is per ultimo 2019 vanuit de reserve Rijksrederij een voorziening voor groot, levensduur verlengend, onderhoud aan de vaartuigen gevormd. Van het verschil van € 9,6 miljoen wordt naar verwachting € 3,8 miljoen gedoteerd aan de in 2019 nieuw gevormde voorziening groot onderhoud vaartuigen, met een dotatie aan de reserve Rijksrederij van € 5,8 miljoen tot gevolg.

Agentschapsdeel Vpb-lasten

In 2019 is in overleg met de Belastingdienst komen vast te staan dat over het overgrote deel van de opbrengsten uit ingebruikgevingen geen Vpb betaald hoeft te worden. Dit betekent dat het agentschapsdeel Vpb-lasten met € 8,9 miljoen naar beneden wordt bijgesteld.

Tabel 1 Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2020	669.329	89.325	758.654
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	2.563.722	186.760	2.750.482
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 2.776.347	- 258.357	- 3.034.704
2. Totaal operationele kasstroom	- 212.625	- 71.597	- 284.222
Totaal investeringen (-/-)	- 88.832	63.298	- 25.534
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)			
3. Totaal investeringskasstroom	- 88.832	63.298	- 25.534
Enmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)		- 25.941	- 25.941
Enmalige storting door het moederdepartement (+)	8.600		8.600
Aflossingen op leningen (-/-)	- 18.845	2.552	- 16.293
Beroep op leenfaciliteit (+)	84.800	- 60.530	24.270
4. Totaal financieringskasstroom	74.555	- 83.919	- 9.364
5. Rekening-courant RHB 31 december 2020 (=1+2+3+4)	442.427	- 2.893	439.534

Toelichting

Rekening courant RHB 1 januari 2020

Dit is de mutatie naar de werkelijke stand per 1-1-2020. Voor een uitgebreide toelichting zie het jaarverslag 2019.

Operationele kasstroom

Hieronder vallen de ontvangsten en uitgaven uit de reguliere bedrijfsvoering.

De hogere ontvangsten operationele kasstroom ten opzichte van de begroting 2020 van € 186,8 miljoen worden met name veroorzaakt door de hogere ontvangsten van het moederdepartement. De hogere uitgaven operationele kasstroom ten opzichte van de begroting 2020 van € 258,4 miljoen worden met name veroorzaakt door hogere betalingen aan aannemers, ingenieursbureaus en inhuurkrachten als gevolg van de toegenomen productieopgave en hogere betalingen aan werknemers als gevolg van de CAO-loonstijging van 2%.

Investeringskasstroom

Hieronder vallen de investeringen in nieuwe en bestaande activa en de boekwaarden, boekwinsten en boekverliezen van de verschrootte en verkochte vaste activa.

De lagere investeringen ten opzichte van de begroting 2020 van € 63,3 miljoen worden met name veroorzaakt door het besluit van RWS om in het vlootvervangingsprogramma van de Rijksrederij een pas op de plaats te maken en zeker te stellen dat de vaartuigen bij oplevering voldoen aan de gestelde eisen.

Financieringskasstroom

Hieronder vallen alle geldstromen die te relateren zijn aan de financiering van RWS.

De eenmalige uitkering aan het moederdepartement van € 25,9 miljoen betreft het uitkeren van het over 2019 gerealiseerde surplus op de grens van het Eigen Vermogen aan de eigenaar, op basis van de Regeling agent-schappen. Het lagere beroep op de leenfaciliteit ten opzichte van de begroting 2020 van € 60,5 miljoen is het gevolg van de hierboven genoemde lagere investeringen.

5.2 Inspectie Leefomgeving en Transport

Exploitatieoverzicht baten-lastenagentschap ILT Eerste suppletoire begroting 2020 (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
Baten			
Omzet moederdepartement	135.971	5.032	141.003
Omzet overige departementen	831	0	831
Omzet derden	23.869	0	23.869
Rentebaten	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	0	13.118	13.118
Totaal baten	160.671	18.150	178.821
Lasten			
Apparaatskosten	160.459	18.150	178.609
- Personele kosten	118.599	11.410	130.009
<i>Waarvan eigen personeel</i>	<i>113.328</i>	<i>9.449</i>	<i>122.777</i>
<i>Waarvan inhuur externen</i>	<i>5.071</i>	<i>450</i>	<i>5.521</i>
<i>Waarvan overige personele kosten</i>	<i>200</i>	<i>1.511</i>	<i>1.711</i>
- Materiële kosten	41.860	6.740	48.600
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>200</i>	<i>0</i>	<i>200</i>
<i>Waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>20.374</i>	<i>0</i>	<i>20.374</i>
<i>Waarvan overige materiële kosten</i>	<i>21.286</i>	<i>6.740</i>	<i>28.026</i>
Rentelasten	0	0	0
Afschrijvingskosten	112	0	112
- Materieel	112	0	112
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	<i>112</i>	<i>0</i>	<i>112</i>
- Immaterieel	0	0	0
Overige lasten	100	0	100
- Dotaties voorzieningen	100	0	100
- Bijzondere lasten	0	0	0
Totaal lasten	160.671	18.150	178.821
Saldo van baten en lasten	0	0	0

Toelichting

Baten

Omzet moederdepartement

De stijging van de omzet moederdepartement met € 5 miljoen bestaat uit de volgende mutaties:

- Een toevoeging van + € 14,9 miljoen vanuit de balans ILT aan de omzet moederdepartement. Deze middelen zijn bestemd voor: de inzet van middelen voor Merkbaar Meer, de inzet van het BCT programma en werkzaamheden die te maken hebben met de Afsluitdijk die in 2019 niet konden worden afgerond.
- Zoals aangegeven in de leeswijzer is in lijn met de Rijksbegrotingsvoorschriften een aandeel van de post omzet moederdepartement overgeheveld naar de post bijzondere baten (€ -12,73 miljoen). Het betreft de bijdrage van het moederdepartement, die bestemd is voor kosten van vergunningverlening, die niet geheel gedekt worden door de inkomsten die de ILT verkrijgt vanuit de tariefheffing.

- Per saldo een hogere bijdrage van € 2,9 miljoen vanuit het moederdepartement door de toevoeging van loon- en prijsbijstelling (+ € 3,6 miljoen), een bijdrage voor handhaving van de Afsluitdijk (+ € 1,5 miljoen) en daarnaast de bijdrage van ILT aan het moederdepartement (€ -2,3 miljoen) voor de overheveling van bedrijfsvoeringstaken die van ILT naar de centrale bedrijfsvoering van IenW gaan.

Bijzondere baten

Voor de toevoeging van € 12,73 miljoen aan de bijzonder baten zie toelichting omzet moederdepartement hierboven. Het overige deel (€ 0,381 miljoen) betreft de toevoeging van loon en prijsbijstelling vanuit het moederdepartement.

Lasten

Personele kosten

De kosten stijgen door met name de werving van extra fte's voor de verdere ontwikkeling van Merkbaar Meer.

Materiële kosten

De kosten stijgen door met name de inzet van middelen voor het programma BCT en voor de inzet van middelen voor de Afsluitdijk.

Tabel 2 Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2020	54.703		54.703
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	160.671	3.260	163.931
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 160.459	- 18.150	- 178.609
2. Totaal operationele kasstroom	212	- 14.890	- 14.678
Totaal investeringen (-/-)	- 200		- 200
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)			0
3. Totaal investeringkasstroom	- 200		- 200
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)			0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)			0
Aflossingen op leningen (-/-)			0
Beroep op leenfaciliteit (+)			0
4. Totaal financieringskasstroom			0
5. Rekening-courant RHB 31 december 2020 (=1+2+3+4)	54.715	- 14.890	39.825

Toelichting

Rekening-courant RHB 1 januari 2020

De stand is aangepast conform de jaarrekening 2019.

Operationele kasstroom

De hogere uitgaven aan operationele kasstromen betreffen de uitgave voor Merkbaar Meer, het BCT programma en voor middelen voor de inzet t.b.v de Afsluitdijk. Deze sluiten aan bij de afnamen van de balans met het zelfde bedrag.

5.3 Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

Exploitatieoverzicht baten-lastenagentschap KNMI Eerste suppletoire begroting 2020 (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
Baten			
Omzet moederdepartement	60.299	- 3.830	56.469
Omzet overige departementen	2.763		2.763
Omzet derden	25.234	3.300	28.534
Rentebaten			
Vrijval voorzieningen			
Bijzondere baten		3.750	3.750
Totaal baten	88.297	3.220	91.517
Lasten			
Apparaatskosten	62.527	4.129	66.656
- Personele kosten	37.793	1.899	39.692
<i>Waarvan eigen personeel</i>	35.772	1.899	37.671
<i>Waarvan inhuur externen</i>	1.969		1.969
<i>Waarvan overige personele kosten</i>	52		52
- Materiële kosten	24.734	2.230	26.964
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	5.105		5.105
<i>Waarvan bijdrage aan SSO's</i>	3.975		3.975
<i>Waarvan overige materiële kosten</i>	15.654	2.230	17.884
Rentelasten			
Afschrijvingskosten	3.438	200	3.638
- Materieel	3.038	200	3.238
<i>Waarvan apparaat ICT</i>			
<i>Waarvan overige materiële afschrijvingskosten</i>			
- Immaterieel	400		400
Overige Lasten	22.307	- 1.109	21.198
- Dotaties voorzieningen	22.307	- 1.109	21.198
- Aardobservatie			
- Bijzondere lasten			
Totaal lasten	88.272	3.220	91.492
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	25	0	25

Toelichting

Baten

Omzet moederdepartement

De per saldo lagere bijdrage aan het KNMI vanuit het moederdepartement wordt met name veroorzaakt door een lagere omzet voor aardobservatie (- € 1,1 miljoen) en de overheveling van € 3,75 miljoen naar bijzondere baten (zie toelichting bijzondere baten). Daarnaast stijgt de bijdrage van het moederdepartement door de toevoeging van de loon- en prijsbijstelling (€ 1,24 miljoen).

Omzet derden

De omzet derden stijgt door een uitbreiding van het contract met de luchtvaartsector (€ 3,3 miljoen).

Bijzondere baten

Zoals aangegeven in de leeswijzer is in lijn met de Rijksbegrotingsvoor-
schriften een aandeel van de post omzet moederdepartement overgeheveld
naar de post bijzondere baten (€ 3,75 miljoen). Dit betreffen de ontvangen
middelen voor de verbetering en transformatie van de informatievoor-
ziening (IT Migratie € 2,5 miljoen en I-Strategie € 1,25 miljoen). Deze
projecten dragen voor een belangrijk deel direct bij aan de producten, maar
zijn niet opgenomen in de kostprijzen van deze producten.

Lasten

Apparaatskosten

Personele kosten

De kosten stijgen door het uitvoeren van extra maatwerk projecten
(€ 0,2 miljoen), stijging van loonkosten (€ 0,6 miljoen) en de uitbreiding van
het contract met de luchtvaartsector (€ 1,2 miljoen).

Materiële kosten

De kosten stijgen door de uitbreiding van het contract met de luchtvaart-
sector (€ 1,9 miljoen) en gestegen prijzen (€ 0,3 miljoen).

Afschrijvingskosten

De kosten stijgen door de uitbreiding van het contract met de luchtvaart-
sector (€ 0,2 miljoen).

Overige lasten

De kosten dalen door vertragingen in programma's bij EUMETSAT
waardoor de af te dragen contributies lager uitvallen (- € 1,1 miljoen).

Tabel 3 Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2020	9.850	4.262	14.112
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	3.438	959	4.397
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 900	- 10.426	- 11.326
2. Totaal operationele kasstroom	2.539	- 9.467	- 6.930
Totaal investeringen (-/-)	- 1.700	- 3.630	- 5.330
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)			0
3. Totaal investeringkasstroom	- 1.700	- 3.630	- 5.330
Enmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)			0
Enmalige storting door het moederdepartement (+)	300		300
Aflossingen op leningen (-/-)	- 2.750	933	- 1.817
Beroep op leenfaciliteit (+)	1.700	3.630	5.330
4. Totaal financieringskasstroom	- 750	4.563	3.813
5. Rekening-courant RHB 31 december 2020 (=1+2+3+4)	9.939	- 4.272	5.667

Toelichting

Rekening-courant RHB 1 januari 2020

De stand is aangepast conform de jaarrekening 2019. Voornaamste oorzaak
van de stijging betreft een lagere uitgave operationele kasstroom in 2019
doordat de schulden (en vooruitontvangen bedragen) zijn gestegen in
plaats van gedaald.

Operationele kasstroom

De mutaties in het exploitatieoverzicht hebben naar verwachting geen
invloed op de operationele kasstroom. De ontvangsten operationele
kasstroom stijgen doordat de ontvangen bedragen voor aardobservatie
hoger zijn dan de verwachte uitgaven. De uitgaven operationele kasstroom

zijn verhoogd vanwege de betaling in 2020 van de dienstverlening SSC Campus 2019 (€ 1,3 miljoen), IT Migratie (€ 0,8 miljoen) en I-Strategie (€ 0,5 miljoen), daling van de vooruitontvangen bedragen (subsidie)projecten (€ 2 miljoen) en een daling van de ontvangsten van de luchtvaartsector als gevolg van het Corona virus (€ 6,0 miljoen).

Investerings- en financieringskasstroom

De investeringen en het beroep op de leenfaciliteit zijn aangepast conform de leenaanvraag 2020. De post «Aflossingen op leningen» is aangepast aan de daadwerkelijke afgesloten leningen in 2019.

Over het jaar 2019 is Eigen Vermogen van het KNMI als gevolg van een negatief resultaat van € 0,7 miljoen afgenomen tot – € 0,1 miljoen. In lijn met de regeling agentschappen wordt het Eigen Vermogen aangevuld tot € 0,2 miljoen met een reeds bij de begroting 2020 voorziene vermogensmutatie door de eigenaar van € 0,3 miljoen ten behoeve van het behoedzaam opbouwen van het Eigen Vermogen.